

ARCHIEF

historisch centrum limburg
jaarverslag 2020

Coverfoto: Christus Koningkerk in verbouwing, Heerlen (2021)

Historisch Centrum Limburg

Locatie Maastricht (hoofdvestiging)

Sint Pieterstraat 7
6211 JM Maastricht
+31 (0)43 328 55 00
info@rhcl.nl

Locatie Heerlen

Coriovallumstraat 9
6411 CA Heerlen
+31 (0)45 560 44 01
info@rijckheyt.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1 Bedrijfsvoering	6
1.1 COVID-19	6
1.2 Gebouwen	6
1.3 Personeel	8
1.4 Facilitaire zaken	10
1.5 AVG	10
1.6 ICT en Informatievoorziening	10
1.7 Cursussen en bijscholing	11
1.8 BHV	11
2 Toezicht en Advies	12
2.1 Organisatie	12
2.2 Toezichtactiviteiten	12
3 Archieven en Collecties	14
3.1 e-Depot	14
3.2 Materieel behoud en digitalisering	14
3.3 Aanwinsten	16
3.4 Projecten nadere ontsluiting	16
3.5 Beeldcollecties	17
3.6 Inventarisatieprojecten	18
3.7 CBS op orde	19
3.8 Depotorde	19

4	Dienstverlening	20
4.1	Studiezalen	20
4.2	Digitale dienstverlening	21
4.3	Factsheet dienstverlening Maastricht	21
4.4	Factsheet dienstverlening Heerlen	213
5	Publieksactiviteiten	24
5.1	Limburgse Oorlogsschatten	24
5.2	HistoBistro	25
5.3	De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's	26
5.4	Het corona-archief	27
5.5	Educatie	27
5.6	Medewerking aan publieksactiviteiten van derden	28
6	Erfgoedpartners	29
6.1	CREARCH	29
6.2	Coöperatie Erfgoed Limburg	30
6.3	Erfgoed Beweegt	30
6.4	Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap	30
6.5	Vrienden van het (R)HCL	30
7	Financiën	31
7.1	Algemeen	32
7.2	Balans	35
7.3	Toelichting op de balans	37
7.4	Exploitatierkening	45
7.5	Specificaties exploitatierkening	46

7.6	Toelichting op de exploitatierekening	48
7.7	Kasstroom	52
7.8	Afschrijvingen	53
7.9	Toelichting BBV en ratio's – kengetallen	55
7.10	Accountantsverklaring	58
8	Bestuur	60
8.1	ANBI	60
8.2	Bestuur en directie	60
8.3	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	62
8.4	Medezeggenschap	62
9	Colofon	64
10	Feiten en cijfers	65
	Bijlage	66

Voorwoord

Met veel genoegen presenteer ik u het Jaarverslag 2020, het allereerste jaarverslag van het nieuwe samengestelde Historisch Centrum Limburg (HCL).

2020 is namelijk het eerste jaar dat we onder deze nieuwe naam zijn ingegaan. Met de aansluiting van de gemeente Heerlen in onze Gemeenschappelijke Regeling werd de bestuurlijke en organisatorische overgang van het gemeentearchief Heerlen in het HCL een feit. Bovendien startte het verslagjaar met een nieuw managementteam en stond de kennismaking en integratie van alle collega's van de beide locaties Maastricht en Heerlen bovenaan de lijst van prioriteiten.

Maar hoe anders is dit bijzondere samenwerkingsjaar verlopen dan wij bij aanvang hadden kunnen vermoeden. De coronacrisis veranderde ons leven ingrijpend. De studiezalen sloten hun deuren en personeel werkte thuis en sprak elkaar via videoverbindingen. Maar met voortvarendheid werd de digitale dienstverlening ter hand genomen en is het verantwoordelijke team er in geslaagd om zo goed als mogelijk te voorzien in gevraagde informatie. Ook werd er initiatief genomen om het corona-archief voor Limburg aan te leggen.

Ondanks de beperkingen die wij dagelijks ervaarden, bood het coronajaar ook kansen om zaken te vernieuwen en de tijd te nemen om wat diepgaander de organisatieontwikkeling en beleidsvoornemens onder de loep te nemen. Dat resulteerde in een nieuw meerjarenbeleidsplan voor de periode 2021–2024 en een sterkere focus op de interne bedrijfsprocessen en verbeteringen op grond van de uitkomsten van het medewerkers-tevredenheidsonderzoek.

Kortom, 2020 is in vele opzichten een uitermate bijzonder jaar geweest dat blijvend in ons geheugen zal staan gegrift. Wat het jaar aan resultaten heeft opgeleverd staat in dit jaarverslag beschreven, want ondanks alle beperkingen hebben we bij het HCL vooral niet stil gezeten.

Lita Wiggers
Directeur
HCL, 1 april 2021

1 Bedrijfsvoering

1.1 COVID-19

Direct na de aankondiging van de overheid op 13 maart 2020 dat overheidsgebouwen en publieke instellingen in ieder geval tot en met 31 maart voor publiek dienden te worden gesloten en medewerkers werden opgeroepen zoveel mogelijk thuis te werken, is door het HCL een coronataskforce in het leven geroepen. De taskforce wordt geleid door het hoofd bedrijfsvoering en bestaat uit afgevaardigden uit de gehele HCL-organisatie, dus zowel van locatie Heerlen als van locatie Maastricht. Daarnaast neemt een vertegenwoordiger van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg (SHCL) zitting in de taskforce, aangezien deze organisatie onderhuurder is op locatie Maastricht.

De door de taskforce voorgestelde maatregelen worden besproken in het managementteam en vervolgens door de WOR-bestuurder aan de ondernemingsraad ter instemming voorgelegd. De taskforce komt regelmatig – digitaal – bij elkaar, in ieder geval op momenten dat door de overheid gegeven persconferenties daar aanleiding toe geven, om de effectiviteit van de door het HCL ingestelde maatregelen te evalueren en waar nodig aanpassingen voor te stellen. De afstemming tussen taskforce, managementteam, WOR-bestuurder en ondernemingsraad verloopt goed.

De samenstelling van de coronataskforce was in het verslagjaar als volgt:

- J. Bregman (afdelingshoofd bedrijfsvoering, voorzitter)
- R. Straatman (afdelingshoofd publieke dienstverlening)
- G. Luijkx (locatiemanager Heerlen)
- P. Arnold (coördinator huisvesting)
- K. Hermans (medewerker studiezaal)
- N. Notermans (facilitair medewerker)
- L. Royakkers (vertegenwoordiger SHCL)

Door de coronapandemie en de daardoor ingestelde maatregelen van de rijksoverheid en deze taskforce hebben een hoop werkzaamheden in het verslagjaar niet (op de gebruikelijke wijze) plaats kunnen vinden. Om herhaalde verwijzing naar de coronapandemie zoveel mogelijk te voorkomen hebben in dit jaarverslag alle zaken die in het verslagjaar geen doorgang hebben kunnen vinden als reden de coronapandemie en de deswege ingestelde maatregelen, tenzij anders aangegeven.

1.2 Gebouwen

Locatie Maastricht

De locatie Maastricht is gevestigd in het Oude Minderbroedersklooster aan de Sint Pieterstraat. Per 1 januari 2019 heeft het HCL de onderhoudsplicht van dit rijksmonumentale kloostercomplex overgenomen van het Rijksvastgoedbedrijf. Het opbouwen van de daartoe vereist kennis en expertise is inmiddels ver gevorderd. Ten behoeve van het monitoren van de te plegen onderhoudsinspanningen wordt gebruik gemaakt van diverse applicaties, waardoor een goed beeld bestaat van de technische en bouwkundige staat van zowel gebouw als installaties. Hierdoor is het HCL in staat om de vereiste onderhoudsinspanningen op zowel korte als lange termijn te monitoren en te sturen. Ten aanzien van de regievoering op onderhoudstaken wordt gebruik gemaakt van de expertise van CoSource, dat gespecialiseerd is in het beheer van gebouwen en gebouwgebonden installaties in onder andere de archiefsector.

Als voorbereiding op de in 2021 te houden evaluatie van de in 2019 ingegane stelselwijziging op het gebied van onderhoud is eind 2020 een NEN-2767 inspectie gehouden en is opnieuw een meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgesteld. Hierdoor is inzichtelijk welke onderhoudsinspanningen voor de komende tien jaar verwacht mogen worden.

Mergelproblematiek

De mergelproblematiek blijft onderwerp van aandacht. Met het Rijksvastgoedbedrijf zijn afspraken gemaakt over de kosten van het repareren van gevolgschade van uitvallend mergel, ook na de wijziging van het Rijkshuisvestingstelsel. Zowel kerk als kapel worden blijvend gemonitord op uitvallend mergel.

Veiligheidshandboek

In het verslagjaar is het veiligheidshandboek geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.

Verplaatsing fietsenstalling

De Gemeente Maastricht heeft niet ingestemd met het verlenen van een vergunning voor het verplaatsen van de huidige fietsenstalling naar het plein vóór de Commandantswoning. Deze is aan de achterzijde van de kerk gelegen en maakt onderdeel uit van het gehele complex. Dit plein is toegankelijk via Achter de Minderbroeders. Vanwege het niet verlenen van de vergunning is het in 2019 opgestelde parkeerplan niet gerealiseerd.

Locatie Heerlen

De locatie Heerlen is gevestigd in het Thermenmuseum aan de Coriovallumstraat. Het onderhoud valt onder de verantwoordelijkheid van de Gemeente Heerlen.

Zicht op het Thermenmuseum in Heerlen, waarin onze Heerlense studiezaal gevestigd is

Overige onderhoudsprojecten

- In het voorjaar zijn de vloeren van de kantoorruimten op de begane grond in de Commandantswoning gerenoveerd.
- In de zomer is de telefooncentrale voorzien van een update.
- In de zomer is de koelmachine in het kantorendeel van het kloostercomplex vervangen.
- In het najaar zijn de bedieningspanelen bij zowel receptie als balie in de kerk vervangen.
- In het najaar is gestart met het voorbereiden van de vervanging van de verlichting in de archiefdepots. De daadwerkelijke vervanging start in het eerste kwartaal van 2021.
- In het najaar is de voorbereidende fase van het vervangen van de toegangscontrole afgerond. De daadwerkelijke vervanging vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021.

Ten behoeve van de in het verslagjaar uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden is uiteraard rekening gehouden met de bij het HCL geldende coronamaatregelen.

1.3 Personeel

Personele opbouw

Soort	Aantal	fte	Bijzonderheden
Vaste dienst	39	32,85	-
Aanstelling voor bepaalde tijd	5	4,12	-
MTB / Podium24 overeenkomst	1	0,80	-
Uitzendkracht	0	0,00	-
Participatieplaats/Werkervaringsplaats	0	0,00	-
Vrijwilliger	51	-	Waarvan 18 voor 'Projecten nadere ontsluiting'
Detachering	1	0,67	Vanuit de gemeente Maastricht

Aanstellingen

Afdelingshoofd Archieven & Collecties, R. van Velden (vanaf 01-01-2020)

Afdelingshoofd Toezicht & Advies, I. Koch (vanaf 01-01-2020)

Management assistente, W. Breuls (vanaf 01-03-2020)

Projectmedewerker adviseur intern informatiemanagement, F. de Jonge (vanaf 15-03-2020)

Medewerker studiezaal, J. van Engelshoven (vanaf 01-07-2020)

Medewerker restauratie, conservering en depotbeheer, T. Wouters (vanaf 21-09-2020)

Jubilea

G. Luijkx, 25-jarig overheidsjubileum (01-07-2020)
G. Jaegers, 40-jarig overheidsjubileum (17-12-2020)

Overlijden

F. Boumans (op 14-11-2020)

Pensionering

J. van Kronenberg (per 09-10-2020)
C. Andreas (per 09-11-2020)
G. Jaegers (per 18-12-2020)

Uitbreidingen en verminderingen dienstverband

Ontslag op eigen verzoek: E. Nita (per 01-12-2020)

Ziekteverzuim

In 2020 is het ziekteverzuim in vergelijking met 2019 gedaald van 3,92% naar 2,32%. De meldingsfrequentie is gedaald van 2,00 naar 0,54. In het verslagjaar heeft zich binnen het HCL geen enkele Covid-19-gerelateerde ziekmelding voorgedaan.

Verzuimduur	Criteria	Verzuim (%)	Meldingsfrequentie
Kort	1 – 8 dagen	0,46	0,44
Middellang	8 – 43 dagen	0,34	0,07
Lang	>43 dagen	1,52	0,03
			2,32

P&O

In 2020 bedraagt de inzet van personeelsadvies, ingehuurd via de Gemeente Maastricht, 0,2 fte (evenals in 2019). Per 1 augustus is A. Wolfs de personeelsadviseur in plaats van J. Augustin.

Personeelsbijeenkomsten HCL

De directeur van het HCL heeft in 2020 drie integrale personeelsbijeenkomsten georganiseerd waarin het beleid en de actuele ontwikkelingen van de organisatie werden toegelicht. Tijdens deze bijeenkomsten werd door diverse medewerkers ook verslag gedaan van verschillende werkzaamheden. Er zijn verslagen opgesteld van deze bijeenkomsten welke via een gedeelde netwerkschijf toegankelijk zijn voor alle personeelsleden. In 2020 hebben alle personeelsbijeenkomsten digitaal plaatsgevonden.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

Op initiatief van en in samenwerking met de ondernemingsraad is in 2020 voor de eerste keer een HCL-breed medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. Doel was meervoudig: het vaststellen van een nul-situatie voor de nieuwe gezamenlijke organisatie, het inventariseren van door medewerkers ervaren knel- en verbeterpunten alsook succes- en behoudaspecten, het versterken van medewerkersbetrokkenheid en het verkrijgen van input voor het in 2020 eveneens opgestelde meerjarenbeleidsplan. De komende jaren wordt er

zowel op afdelings- als op organisatieniveau extra aandacht geschonken aan de aandachtspunten die uit het MTO naar voren kwamen. Ook in het in december 2020 vastgestelde meerjarenbeleidsplan en het daarin opgenomen beleid om op het gebied van HRM te komen tot een 'Lerende Organisatie' komen deze aandachtspunten terug.

Met de ondernemingsraad is afgesproken dat het MTO periodiek – dat wil zeggen eens per twee jaar – zal worden herhaald.

Bedrijfsuitstapje(s)

Als eerste informele stap richting integratie van beide locaties heeft In januari een kennismakingsbijeenkomst plaatsgevonden van alle HCL medewerkers, waarbij de medewerkers van locatie Heerlen een bezoek brachten aan locatie Maastricht. Het geplande tegenbezoek in maart heeft geen doorgang kunnen vinden.

Het bedrijfsuitstapje dat ieder jaar in juni samen met de medewerkers van het SHCL wordt georganiseerd werd eveneens afgelast. De jaarlijkse kerstbijeenkomst heeft wel kunnen plaatsvinden, zij het digitaal.

1.4 Facilitaire zaken

Het HCL is in het verslagjaar vanaf medio maart niet of slechts in zeer beperkte mate open geweest voor zowel publiek als evenementen. Om receptiekosten te besparen, heeft het HCL ten behoeve van locatie Maastricht het uitzendcontract met twee receptiemedewerkers opgezegd. De resterende receptietaken zijn vanaf medio maart geheel door HCL-medewerkers opgevangen.

Per 1 januari 2020 heeft Jaro B.V. de schoonmaakwerkzaamheden ten behoeve van locatie Maastricht overgenomen van Balanz Facilitair. De overdracht verliep soepel en de werkzaamheden verlopen naar tevredenheid.

1.5 AVG

Sinds 26 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Het HCL heeft een eigen Functionaris Gegevensbescherming, die toeziet op de naleving van de AVG. Vanwege een interne wisseling van rollen heeft de FG per 1 december 2020 zijn taken beëindigd. In een opvolger wordt in 2021 voorzien.

Het HCL beschikt in het kader van de AVG onder andere over een vastgestelde procedure Meldplicht Datalekken. In het verslagjaar zijn er geen meldingen geweest van datalekken of privacyschendingen. In het kader van de AVG-implicaties met een mogelijke relatie met de Archiefwet volgt het HCL zoveel mogelijk de beleidslijnen vanuit het Nationaal Archief. Op de website zijn de richtlijnen t.a.v. privacy toegankelijk gemaakt voor het publiek, zodat ook naar buiten toe helder en transparant is hoe het HCL omgaat met de – al dan niet in archiefvorm – aan haar toevertrouwde persoonsgegevens.

1.6 ICT en Informatievoorziening

In het verslagjaar vindt de ondersteuning van de gehele ICT-omgeving van het HCL voor de locatie Maastricht plaats door True (True Workspace Zuid-Nederland B.V.) en voor de locatie Heerlen door Parkstad-IT.

In 2020 is op basis van het opgestelde I&A-Portfolio 2020 een start gemaakt met een aantal projecten die zijn gericht op de integratie van locatie Heerlen en het komen tot een toekomstbestendige organisatie. In het kader van het speerpunt 'Basis op orde' zijn daarbij de volgende zaken gerealiseerd:

- De PC-werkplekken van de medewerkers zijn vervangen (inclusief upgrade naar Windows-10).
- De Citrix cloudserver-omgeving, ondergebracht bij True, heeft een upgrade ondergaan.

- In december 2020 is de eigen HCL intranetomgeving opgeleverd en operationeel, waardoor er een intern interactief communicatieplatform voor beide locaties is ontstaan.
- Er is gestart met de voorbereidingen om te komen tot een vernieuwde en geïntegreerde website van het HCL. Oplevering van die nieuwe website is voorzien voor eind 2021.
- Er is ingezet op het organisatiebreed beschikbaar maken van mogelijkheden voor videoconferencing, als onderdeel van het faciliteren van thuiswerken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van Starleaf als intern communicatieplatform.
- Er is gestart met de voorbereidingen om te komen tot een geïntegreerde en gedeelde ICT-omgeving voor de locaties Heerlen en Maastricht. Onderdeel van dit project betreft ook de migratie van de bij het voormalige Rijkshet opgebouwde databestanden naar het HCL. De projectleiding voor realisatie van dit omvangrijke project is in handen van ORGfit B.V. Oplevering is voorzien in het eerste kwartaal van 2022, gekoppeld aan de ingebruikname van de Christus Koningkerk als nieuwe archiefbewaarpplaats voor Heerlen.
- Er is verder gewerkt aan het in kaart brengen van de huidige bedrijfs- en werkprocessen binnen de verschillende afdelingen ten behoeve van de (verdere) verbetering van de algehele bedrijfsvoering.

1.7 Cursussen en bijscholing

In 2020 heeft een tiental medewerkers een of meerdere cursussen, trainingen, verdiepingsbijeenkomsten of opleidingen gevolgd. Dit betrof in alle gevallen bijscholingen op het gebied van erfgoed, archiefvorming, archiefinspectie, en digitale overheid – op twee medewerkers na:

- Eén medewerker, de Functionaris Gegevensbescherming, heeft een verdiepende opleiding gevolgd op het gebied van AVG en privacy die specifiek spelen bij overheidsorganisaties.
- Een andere medewerker heeft in het kader van inburgering een opleiding Nederlands (spreken, schrijven, lezen) gevolgd in aanloop naar een Staatsexamen.

Veel reguliere kennisuitwisselingsbijeenkomsten met vakgenoten in de archiefsector hebben digitaal plaatsgevonden, onder andere via het Kennisnetwerk Informatie en Archief (KIA).

1.8 BHV

Het BHV-team bestond in 2020 uit acht personen, waaronder één Hoofd BHV en één Ploegleider. Zeven BHV'ers zijn medewerker van het HCL en één BHV'er is medewerker van het SHCL. Bij wijze van herhalingsoefening heeft het BHV-team onder leiding van een BHV-instructeur vlak voor de lockdown op 5 maart een desktop-ontruimingsoefening gehouden. De EHBO-handelingen konden echter toen al niet worden geoefend. Van de jaarlijkse torninstructie om bij calamiteiten de liften te ontgrendelen en personen uit een vastzittende lift te kunnen bevrijden moest worden afgezien, omdat dit zou leiden tot te veel personen in kleine ruimtes. Voor hulp bij vastzittende liften bestaan goede afspraken met Strukton Worksphere B.V.

Zodra de huidige beperkingen voor groepen in kleine ruimtes en de 1,5-meter regels worden losgelaten, zal de cyclus van oefeningen en herhalingen weer als gebruikelijk worden opgestart.

2 Toezicht en Advies

De afdeling Toezicht & Advies (T&A) is mede met de directeur, direct verantwoordelijk voor het relatiebeheer met betrekking tot archieven van de bij het HCL aangesloten overheidsorganen. De medewerkers uit deze afdeling dragen zorg voor goede en juiste archiefvorming bij deze partijen.

2.1 Organisatie

2020 was voor de afdeling Toezicht en Advies (T&A) een bijzonder jaar. Het team bestond aan het begin van het jaar uit vier medewerkers (3,8 fte), die allemaal net bij het HCL begonnen waren. In het vierde kwartaal is van een medewerker afscheid genomen, waardoor er nog 2,8 fte ingevuld was. In de loop van 2021 is deze vacature weer ingevuld.

Omdat het in het begin van het jaar een nieuw team was, zijn de eerste twee maanden van het jaar grotendeels gebruikt om elkaar, de organisatie en de verschillende contactpersonen bij de aangesloten organisaties te leren kennen. Daarna heeft het team eind februari vastgesteld welke activiteiten voor de rest van 2020 uitgevoerd zouden worden.

Deze planning moest vrijwel meteen weer losgelaten worden toen de eerste lockdown werd afgekondigd. Een groot deel van de werkzaamheden die in het eerste en tweede kwartaal gepland waren, konden niet of nauwelijks uitgevoerd worden. Dit kwam niet alleen doordat fysieke bezoeken aan aangesloten organisaties niet meer mogelijk waren, maar ook doordat bij de partnerorganisaties de werkzaamheden waarbij het team T&A een adviserende rol speelt, werden uitgesteld of in een lager tempo werden uitgevoerd.

Vanaf het derde kwartaal zijn alsnog een groot deel van de voorgenomen activiteiten uitgevoerd, waarbij de nadruk is gelegd op het uitvoeren van de voorgenomen inspectiebezoeken en het opstellen van de bijbehorende KPI-rapportages.

2.2 Toezichtactiviteiten

Inspecties

In 2020 zijn alsnog bij tien organisaties inspecties uitgevoerd. Bij iets meer dan de helft van deze organisaties maakten fysieke bezoeken en gesprekken op locatie deel uit van de inspecties. Bij de rest van de organisaties is de inspectie enkel uitgevoerd aan de hand van opgevraagde informatie en virtuele gesprekken via digitale vergadertools.

In 2020 is bij de volgende organisaties een inspectie uitgevoerd:

- Beek*
- Eijsden-Margraten
- Heerlen*
- Het Gegevenshuis
- ISD-BOL
- ISD-Kompas
- Kredietbank Limburg
- Simpelveld
- Vaals*
- Voerendaal

* Bij deze organisaties zijn de inspecties in 2020 uitgevoerd, maar worden de rapportages in 2021 opgeleverd.

Adviestaken

Naast de inspecties heeft het team van T&A op diverse gebieden adviestaken uitgevoerd. Hierbij gaat het onder andere om voorgenomen besluiten en handelingen waarbij de aangesloten organisaties verplicht zijn om hun archivaris te raadplegen. Dit waren onder andere adviezen over archiefvernietigingen, vervangingsbesluiten en reorganisaties, het vaststellen van (nieuwe) beheersregels, de inrichting van (nieuwe) applicaties en het gebruik van kwaliteitssystemen.

Daarnaast nemen de medewerkers van T&A bij de meeste aangesloten organisaties deel aan de strategische informatie-overleggen (SIO's) en tactische informatie-overleggen (TIO's). Tenslotte zijn afgelopen jaar ook verschillende eenvoudigere vragen over archief- en informatiebeheer van medewerkers van aangesloten organisaties beantwoord.

Voorlichting

Een van de activiteiten die het team T&A in 2020 wilde uitvoeren was het actief informeren van de aangesloten organisaties over actuele ontwikkelingen binnen het archief- en informatiebeheer. Daarom was het voornemen om enkele voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren. Helaas was het ten gevolge van de corona-maatregelen niet mogelijk om dit te realiseren. Hierdoor zijn de voorlichtingsactiviteiten beperkt gebleven tot een presentatie over de nieuwe Archiefwet voor de leden van het Samenwerkingsverband Informatiemanagement Zuid-Limburg (IMZL).

3 Archieven en collecties

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van onze inspanningen met betrekking tot het verzamelen, beheren en ontsluiten van archieven en collecties. Onze digitale archiefbestanden zijn voor iedereen gratis te raadplegen via *rhcl.nl*, *rijkcheyt.nl* en *archieven.nl*. Het HCL gebruikt voor de ontsluiting op *archieven.nl* het archiefsysteem MAIS-Flexis. Voor het beschrijven, beheren en beschikbaar stellen van beeldmateriaal gebruiken we het systeem Atlantis. De bibliotheek van het HCL in de vestiging Maastricht is voor het dagelijkse beheer uitbesteed via een overeenkomst bij het SHCL, welke gebruik maakt van het systeem Worldcat.

3.1 e-Depot

Om digitale informatie leesbaar, toegankelijk en authentiek te houden werkt het HCL aan een e-Depot. Het HCL maakt gebruik van soft- en hardware in een multi-tenant structuur binnen de landelijke infrastructuur van het Nationaal Archief. In het kader van de veranderende landelijke structuur tussen Nationaal Archief en de aangesloten RHC's in de provincies, is in het verslagjaar intensief overleg gevoerd over denkbare modellen voor een gewijzigde samenwerking in de toekomst. De RHC's hebben daartoe gezamenlijk een netwerkstrategie opgezet.

Plannen die in het eerste kwartaal met betrekking tot het e-Depot waren gemaakt konden in het tweede kwartaal niet worden uitgevoerd. Vanwege de bovengenoemde veranderingen bij de rijksoverheid werd besloten om meer te werken aan de achtergrond en het herijken van het e-Depot voor het HCL en 2020 werd zodoende een overgangsjaar en gebruikt om onder andere het e-Depot stevig in het meerjarenbeleidsplan uit te zetten en een eigen strategie voor het regionale HCL te bepalen voor de komende jaren.

3.2 Materieel behoud en digitalisering

Metamorfoze

Het landelijke Metamorfoze-project richt zich op restauratie en conservering van bijzondere archieven. In 2020 werd doorgewerkt aan het project van de muziekcollectie uit de periode 1693-1868 van de Onze-Lieve-Vrouwekerk Maastricht (archieffcode 21.210D).

Daarnaast werd in december van het verslagjaar de aanvraag voor het nieuwe Metamorfoze-project Militair Gezag in Limburg 1944-1947 (archieffcode 07.E09) ondersteund door de adviescommissie, met als volgende stap de indiening van het projectplan.

Oude en speciale collecties

Voor 2020 stond het operationeel maken van de foto-opstelling ten behoeve van onder andere het fotograferen van de charters op de planning. Door de lockdown bleek het niet mogelijk om de foto-opstelling operationeel te krijgen op het niveau dat voor het digitaliseren gewenst is (Metamorfoze-kwaliteit). Er is wel een aantal charters op verzoek gedigitaliseerd (op lagere kwaliteit), maar ook hier was de productie niet op het normale niveau.

De lockdown heeft ruimte geboden om aan andere, niet minder belangrijke, onderdelen te werken. Zo bestaat er van het archief van het stift Thorn geen hedendaagse toegang, terwijl dit archief onder andere het oudste archiefstuk van Nederland herbergt. Er is wel een negentiende-eeuwse inventaris die echter niet meer geheel aan de huidige maatstaven voldoet. Daarom is besloten om op basis van de oude inventarissen het archief opnieuw, gemoderniseerd, te beschrijven, zodat bijvoorbeeld de oorkonden van het klooster Thorn dadelijk op beschrijving, regest, zegel (en namen) doorzoekbaar zijn. Er worden tevens relaties gelegd met andere archiefstukken van andere archieven, zoals cartularia en registers. Samen met een oud-archivaris van het HCL is deze klus in 2020 opgepakt.

DTR3

Binnen het project DTR3 (Digitale Taken Rijk) worden minuutakten en repertoria van in Limburg gevestigde notarissen (archieffcodes 09.001 en 09.008) en van Maastrichtse notarissen (archieffcodes 20.242A en 20.243A) gedigitaliseerd. In 2020 is de zesde tranche van de Limburgse notarissen verzonden voor digitalisering. Dit betrof in totaal 344 dozen met daarin 834 inventarisnummers. Het eerste deel van de Maastrichtse notarissen (tranche 7) wordt momenteel voorbereid voor verzending.

Scan van twee pagina's uit een repertorium uit één van de notariële archieven

Conform afspraken met het Rijk mag het HCL ook andere archieven meezenden voor digitalisering. Bij tranche 6 is gekozen om twee archieven van het Bisdom Roermond (archieffcodes 14.A002A en 14.A002C) mee te zenden. Dit waren nog eens 242 dozen met 589 inventarisnummers. Bij tranche 7 zullen Doop, Trouw en Begraafregisters worden meegezonden.

Overige scanning

In 2020 zijn in maandelijkse porties gichtregisters uit schepenbankarchieven gescand. Ook is verder gegaan met het scannen van procesrollen die dateren van vóór 1800. Aan het einde van het verslagjaar waren 10.999 inventarisnummers uit 121 van deze archieven (toegangen) volledig gedigitaliseerd.

Totaal scans online

	2020	2019	2018	Totaal
Aantal scans	620.061	385.020	285.103	1.894.972

3.3 Aanwinsten

In het verslagjaar werden een aantal particuliere archieven en collecties verworven. De verwerving hiervan is een kerntaak van archieven, aangezien deze archieven context bieden bij de verplicht te bewaren overheidsarchieven. In het overzicht hieronder is te zien welke particuliere archieven in het verslagjaar werden verworven.

Code	Archief	Periode	Omvang
21.510	Dr. P.G.M.J. Janssens Stichting	1984-2018	0,5 m.
21.511	Hub. Hennekens	1909-1970	0,2 m.
21.512	Victor Mans	1932-1985	0,2 m.
21.513	Stichting ENCI Stop	2001-2020	5,5 m.
21.515	Canisiuscongregatie Maastricht	1875-1959	0,5 m.
21.209k	Bouwhistorische collectie Monique Dickhaut	1983-1992	0,7 m.

3.4 Projecten nadere ontsluiting

Voor deze projecten hebben wij een groep vaste vrijwilligers die vanaf de locatie Maastricht werken aan de ontsluiting van diverse archieven. De vanaf maart geldende maatregelen betekenden echter voor de vrijwilligers dat zij niet meer op locatie mochten komen. Hierdoor zijn de resultaten over 2020 een stuk lager uitgevallen.

Burgerlijke Stand – WieWasWie

Onder toegangscode 12.001-12.133 worden persoonsgegevens uit Limburgse akten van de Burgerlijke Stand toegankelijk gemaakt. Continu worden gegevens toegevoegd, verbeterd en gecorrigeerd. Deze gegevens zijn via archieven.nl, wiewaswie.nl en diverse open data-websites te bekijken en te doorzoeken.

Hieronder een overzicht van het aantal akten die we samen met de vrijwilligers hebben ontsloten.

	2020	2019	2018	Totaal
Geboorteakten	-	-	-	20.816
Huwelijksakten	1.756	22.509	7.544	70.535
Overlijdensakten	3.841	3.452	-	97.494
Totaal	5.606	25.961	7.544	188.845

Memories van Successie

Met dezelfde groep vrijwilligers werd in 2015 gestart met het beschrijven en invoeren van de 'Memories van Successie' onder archieftoegang 07.D03. Memories van successie bevatten een overzicht van de baten en lasten van een nalatenschap. Ze worden sinds 1818 opgemaakt omdat over een erfenis door de erfgenamen belasting moest worden betaald.

Vanwege de relevantie voor familieonderzoek werken de vrijwilligers o.a. aan een online namenindex van de memories. Het was voorzien dat dit werk begin 2020 kon worden afgerond, maar dit is niet gehaald. Op de volgende pagina staat een overzicht van het aantal ontsloten Memories.

	2020	2019	2018	Totaal
Memories van successie	857	41.558	64.501	201.499

Nationaliteitsbewijzen

In het najaar van 2019 zijn een deel van de vrijwilligers begonnen aan de digitale ontsluiting van de nationaliteitsbewijzen. Deze akten werden verstrekt aan personen die tussen 1875 en 1914 in het buitenland (bijna uitsluitend Pruisen en later Duitsland) gingen werken en daar ook tijdelijk wilden verblijven. Met dit bewijs kon Duitsland deze arbeidsmigranten als het nodig was terugsturen en was Nederland verplicht deze burgers de grens te laten passeren. Hiermee werd voorkomen dat de Nederlanders zouden aankloppen bij de Duitse armenzorg.

De nationaliteitsbewijzen vormen een prachtige genealogische bron. Ze geven niet alleen persoonlijke informatie over de aanvrager (waaronder het beroep, de woonplaats en burgerlijke staat), maar vermelden in veel gevallen ook de geboorteplaats en -datum van de ouders en eventuele partner en kinderen. Aangezien veel van deze arbeidsmigranten in Duitsland trouwden en kinderen kregen, vormen de nationaliteitsbewijzen een goede aanvulling op de gegevens die het HCL al uit de burgerlijke stand heeft ontsloten.

	2020	2019	Totaal
Nationaliteitsbewijzen	2.284	1.828	201.499

3.5 Beeldcollecties

In 2020 is de bij het HCL aangewezen collectiebeheerder van de beeldbank en de Topografisch Historische Atlas (THA) na een dienstverband van meer dan 40 jaar met pensioen gegaan en werden de taken overgedragen aan de nieuwe coördinator voor onze historische beeldcollecties. Door omstandigheden waren fysieke overdrachtsmomenten beperkt en vond dit voornamelijk digitaal en 'op papier' plaats. Desondanks is er in dit verslagjaar wel in kaart gebracht en geprioriteerd welke werkzaamheden en projecten in het nieuwe meerjarenbeleidsplan en de daaruit voortvloeiende jaarplannen uitgevoerd gaan worden.

Ook voor de beeldcollecties waren in 2020 een aantal vrijwilligers voor ons aan de slag. Zij houden zich onder andere bezig met ompakken, inventariseren, beschrijven of scannen van deelcollecties uit de THA. Ook deze vrijwilligers mochten vanaf maart niet meer op locatie komen, waardoor sommige werkzaamheden op een zeer laag pitje kwamen te staan. Wel konden zij van thuis uit aanvullen in onze digitale beeldbank. Zo werden er ruim 400 luchtfoto's van de dienst Openbare Werken Maastricht en tevens een kleine 400 foto's uit de collectie van Jan Spee ingevoerd in het systeem.

Onderzoek naar collecties waarbij een beroep werd gedaan op de beeldcollecties verliep in 2020 voornamelijk digitaal. Er verschenen verschillende publicaties, onder andere van:

- het Natuurhistorisch Genootschap Limburg;
- de Nederlandse Provincie van de Zusters van het arme Kind Jezus;
- de Heemkundige kring Tegelen;

- het Tijdschrift voor Geschiedenis;
- AMBO/Anthos uitgevers;
- F. Menko/Boom uitgevers;
- P. Brood & M. Berendse - Historische Streekatlas.

Daarnaast waren er ook verscheidene projecten of evenementen waarvoor we beeldmateriaal leverden: zo werd de stationsbuurt van Geleen Oost voorzien van historische foto's uit onze collectie, plaatste de Heemkundige Vereniging Geleen een informatiebord bij de ingang van de voormalige Staatsmijn Maurits, werd het bezoekerscentrum van de Amerikaanse Begraafplaats te Margraten voorzien van beeldmateriaal uit onze collectie, werd een zorglocatie van Philadelphia voorzien van foto's voor de inrichting van het filiaal, werden foto's getoond tijdens de digitale week van de Nationale Dansdagen, werden foto's getoond in een aflevering van *BinnensteBuiten* van KRO/NCRV en werd er door Stichting heemkundekring Kessels Eigen een informatiebord met foto's van een vliegtuigcrash geplaatst bij de site in Kessel. In totaal werden er in 2020 65 bestellingen geplaatst voor in totaal 391 foto's. Daarnaast werden er 85 informatieverzoeken betreffende de Topografische Historische Atlas afgehandeld.

Opvallend in 2020 was de enorme toevloed aan met name particuliere schenkingen aan onze beeldcollecties. Hieruit viel duidelijk af te lezen dat men thuis drastisch aan het opruimen was. Een greep uit de schenkingen:

- een schoolfoto van de HBS uit 1957 in panoramabeeld;
- een huwelijksfoto van de familie Hovens uit ca. 1915 met uitvoerige beschrijving van de scène;
- een stapel van ca. 150 postkaarten uit begin 20e eeuw met beelden van Maastricht;
- een kaart waarop de aantallen differiebesmettingen in Maastricht in 1892-1893 zijn aangeduid.

Daarnaast werden ook volledige collecties of aanvullingen op bestaande collecties verworven. Een overzicht daarvan is te vinden in onderstaand schema.

Collectie	Omschrijving
Collectie Guy van Grinsven	30m archief aan fotomateriaal uit de periode 1962-2013 (1962-1996 analoog/ 1997-2013 digital born).
Collectie F. Lahaye (aanvulling)	Album met foto's van het Stokstraatkwartier in Maastricht in de 2e helft van vorige eeuw.
Collectie Weijnen (aanvulling)	Een foto van notaris Vogels (uit Nieuwenhagen 1860-1950).

3.6 Inventarisatieprojecten

Archief van de Domaniale Mijn

Het lopende project (vanaf 2017) tot inventarisatie van het Archief van de 'Domaniale Mijn en Akens-Maastrichtse Spoorweg Maatschappij' werd in 2020 afgerond en daarmee werd de inventaris beschikbaar gesteld via archieven.nl. Gedurende het verslagjaar heeft een medewerker het archief en de inventaris nagelopen op privacygevoelig materiaal alvorens het openbaar kon worden gemaakt.

Het archief van de Domaniale Mijn bestrijkt een periode van circa 1797 tot 1980 en is daarmee het oudste mijnbouwarchief van Nederland. Het oudste gedeelte van het archief bestaat uit directiearchieven, bronnen over de aanschaf van materieel, het gebruik van 'mijnpaarden' vóór de aanschaf van materieel en de spoorweglijn tussen Simpelveld en Kerkrade. In de verdere uitwerking werd in het verslagjaar door de directeur van het HCL in samenwerking met de Universiteit Maastricht en het SHCL een eerste aanzet gegeven voor het vervolg van dit project betreffende een promotieplaats voor een PhD-student.

Archief Brabantse Commissarissen-Deciseurs

In 2020 werd verder gewerkt aan de inventarisatie van dit archief, dat stamt uit de periode 16e eeuw-1794 (archieffcode 20.091B). Inmiddels heeft inventarisatie plaatsgevonden tot en met procesnummer 1690. Hierdoor resteerde op het einde van het verslagjaar nog circa 7,5 meter te beschrijven archief, van de 106 meter in totaal.

3.7 CBS op orde

In het verslagjaar werd doorgewerkt aan het organisatiebrede traject Collectiebeheersysteem (CBS) op orde. Er is gewerkt aan de voorheen ontoereikende inleidingen van de archieven van de Burgerlijke Stand in Limburg (1796-1942; archieffcode 12.001 t/m 12.129). Dit krijgt een vervolg in 2021, aangezien de inventarissen van deze archieven zelf nog dienen te worden nagekeken, aangevuld en gecorrigeerd.

In 2020 werd daarnaast vervolg gegeven aan de bewerking van de inventaris van de Doop-, Trouw- en Begraafregisters (archieffcode 11.01), omdat deze ongeschikt bleek voor digitale ontsluiting via het archiefsysteem MAIS-Flexis. Na bewerking van de inventaris zijn de archiefstukken herverpakt en hernummerd volgens de nieuwe inventaris.

Vaak hoeven oude papieren inventarissen echter niet te worden bewerkt voordat deze ingevoerd (lees: gedigitaliseerd) kunnen worden in het archiefsysteem MAIS-Flexis. Zo zijn er op dit gebied in het verslagjaar aardig wat meters gemaakt. De volgende archieven werden ingevoerd:

- Nieuw Rechterlijk Archieven, 1794-1841 (archieffcode 08.001);
- Parochie van de Heilige Johannes de Doper te Oud-Valkenburg (code 21.258a);
- Dienst Welzijnszaken van de gemeente Maastricht (code 20.646);
- Stichting Futura/Speeltuin Fort Willem (code 21.135);
- Studiebeurs Isabella van der Weijden, 1828-1964 (code 21.075);
- Parochie H. Laurentius te Bemelen, 1732-1986 (code 21.240);
- Dr. J.L.M. Herold te Maastricht (code 16.1197);
- Rectoraat/parochie H. Hart van Jezus (Koepelkerk) te Maastricht (code 21.216);
- De hulpkaarten van het Kadaster Roermond, 1843-2010 (code 07.J35);
- Burgerlijke instellingen van weldadigheid in Maastricht, 1796-1964 (code 20.129A).

3.8 Depotorde

Tijdens het verslagjaar is begonnen met het herplaatsen van de archieven en collecties in depot 02.69 op de locatie Maastricht, waar voornamelijk archieven van de Limburgse rechtbanken zijn ondergebracht. Deze waren ruim opgesteld. In het verslagjaar werd deze operatie succesvol afgerond. In totaal is in dit depot 1300 meter archiefruimte vrijgemaakt. In totaal werd, inclusief het verwerken van de nieuwe gegevens in MAIS-Flexis, door vier medewerkers aan dit traject gewerkt.

4 Dienstverlening

4.1 Studiezalen

Naar aanleiding van de beperkende maatregelen van de overheid is op donderdagavond 12 maart besloten dat de studiezalen in Heerlen en Maastricht met ingang van vrijdag 13 maart werden gesloten voor het publiek. Deze eerste periode van sluiting duurde tot dinsdag 2 juni. Tijdens deze eerste lockdown heeft het team veel moeten improviseren om een minimale vorm van dienstverlening overeind te houden. Ook is toen goed nagedacht over de wijze waarop we na de lockdown weer een nieuwe start zouden kunnen maken.

Voor de heropening van de studiezalen werd, rekening houdende met overheidsadviezen en -geboden, een speciaal coronaregime ontwikkeld. De hernieuwde openstelling werd beperkt tot twee tijdsloten per dag (van elk twee uur en een kwartier) op dinsdag, woensdag en donderdag. Bezoekers moesten daarbij vóóraf de stukken online reserveren én via een speciale reserveringslijn telefonisch een zitplaats voor een tijdslot in de studiezaal reserveren. Uiteraard werden spatschermen en afzetlinten aangebracht en mondkapjes en desinfectiemateriaal ter beschikking gesteld.

Om de kans op overdracht van virussen te minimaliseren werd de toegang tot apparatuur die normaal voor publiek gebruik is (scanners, fiche- en filmlezers, kopieerapparaat) beperkt tot medewerkers van het HCL. Bezoekers kregen de mogelijkheid om verzoeken voor scans en kopieën bij studiezaalmedewerkers in te dienen.

Een tweede coronagolf in het najaar leidde andermaal tot overheidsmaatregelen waardoor we ons gedwongen zagen om de studiezalen vanaf 5 november tot en met 18 november weer te sluiten. Een maand later volgde een derde periode van sluiting, welke nog van kracht was einde verslagjaar. Tijdens deze tweede en derde sluitingsperiodes werd teruggegrepen op het coronaregime dat in het voorjaar was ontwikkeld.

Voortschrijdend inzicht leidde gedurende het jaar geregeld tot het aanpassen van de voorwaarden en werkwijzen. Er zijn ook waardevolle inzichten opgedaan waar we mogelijk in de toekomst ons voordeel mee kunnen doen.

4.2 Digitale dienstverlening

In totaal werden in het verslagjaar 1.664 schriftelijke vragen gesteld. Deze kwamen nagenoeg allemaal binnen via e-mail (info@rhcl.nl), onze webformulieren of rechtstreeks aan de balie van onze studiezaal. Het ging hierbij om adviezen, korte onderzoeksopdrachten en verzoeken om scans van archiefstukken. 343 van die vragen waren voor bouwtekeningen en/of -vergunningen.

De digitale dienstverlening verliep echter totaal anders dan voorgaande jaren. Immers, tijdens de periodes dat de studiezalen waren gesloten werd met man en macht gewerkt om de dienstverlening zo goed mogelijk te continueren. De dienstverlening werd waar mogelijk langs digitale weg ter hand genomen. Dit veronderstelde intensief telefonisch en email-contact met klanten om de behoefte expliciet te maken, de gezochte gegevens te verzamelen en langs digitale weg ter beschikking te stellen. Dit is een bijzonder arbeidsintensieve manier van werken die beter kan worden omschreven met 'persoonlijke dienstverlening' dan met 'digitale dienstverlening'. Het studiezaalteam zag zich daardoor gedwongen om onderscheid te maken tussen verschillende soorten verzoeken tot dienstverlening.

De dienstverlening werd in de periodes van sluiting van de studiezalen beperkt tot zaken van juridische, bestuurlijke, medische en economische noodzaak. Veel verzoeken hadden betrekking op informatie uit bouwdoosiers (ten behoeve van bouwvergunningen) en dossiers uit rechtbankarchieven. Dat is onder andere af te leiden uit het feit dat 90% van die 343 (aan)vragen voor bouwtekeningen en/of -vergunningen digitaal werden gesteld. Voorheen werd het gros van deze aanvragen fysiek in de studiezaal afgehandeld. Door flexibel om te gaan met de wisselende omstandigheden konden lange wachttijden worden voorkomen.

Ook tijdens de periode dat de studiezalen wel open waren zijn veel mensen op afstand geholpen, waardoor een bezoek aan de studiezaal niet meer nodig was. Niet alleen door de vele verzoeken per email, maar ook door aan de reserveringslijn goed door te vragen naar het doel van het voorgenomen studiezaalbezoek. Conform de overheidsaanbevelingen werd zo extra bijgedragen aan het tegengaan van de verspreiding van het virus.

4.3 Factsheet dienstverlening Maastricht

De coronabeperkingen voor de studiezaal en de andere manier van werken op het gebied van persoonlijke en digitale dienstverlening komen ook tot uiting in de cijfers over bezoeken en bezoekers van studiezalen en websites.

	2020	2019	2018
Studiezaalbezoekers	1.018	1.878	1.534
Bezoeken	1.663 ¹	5.041	4.202
Aanvragen bibliotheek HCL			
Handmatig	41	621	742
Digitaal	847	947	n.v.t.
Aanvragen archieven/collecties	6.875	11.077	11.275
Bestellingen beeldmateriaal			
Bestellingen	65	134	83
Items	391	1.012	1.043

Uitleningen aan archiefvormers²

Gemeente Eijsden-Margraten	39	65	46
Gemeente Valkenburg	15	19	22
Gemeente Maastricht	4	20	8
Provincie Limburg	6	16	8
Kamer van Koophandel Zuid	-	-	1
Rechtbank Maastricht	1	-	1
Brandweer Zuid Limburg	4	3	-

Website

Bezoekers	47.653	36.663	40.863
Bezoeken	86.364	68.985	75.463
Bezochte pagina's	218.078	192.466	213.753
Bezochte pagina's per bezoek	2,53	2,79	2,83
Gem. bezoektijd (mm:ss)	02:48	02:48	02:49

Instagram

Volgers	615	448	184
Bereik populairste post	1.051	685	612

Facebook

<i>Posts</i>	165	104	196
Bereikte personen	228.732	240.800	274.495
Gem. bereik per post	1.386	2.315	1.401
<i>Page Likes</i>	1.838	1.616	1.365

Archieven.nl

Bekeken archieftoegangen	553.526	381.835	500.036
Gebruikte zoekingen	653.251	419.257	605.150
Totaal bekeken pagina's	2.816.091	1.784.213	1.653.307

Beeldbank

Bezoeken	99.674	68.031	201.973 ³
Bezochte pagina's	218.953	223.242	354.527 ³
Bezochte pagina's per bezoek	2,2	3,3	1,8 ³

WieWasWie.nl

Bezoekers	79.700	74.274	73.206
Bezoeken	304.863	272.622	267.583
Bezochte pagina's	3.441.326	3.437.052	3.396.860
Bezochte pagina's per bezoek	11,29	12,61	12,69
Gem. bezoektijd (mm:ss)	16:57	17:36	17:37

¹ Het HCL is het grootste deel van het jaar gesloten geweest voor niet-studiezaalbezoekers (toeristen e.d.).

² Bijhouden zijn het aantal aanvragen.

³ Tot en met 2018 werd een andere berekeningsmethodiek gehanteerd door de leverancier.

4.4 Factsheet dienstverlening Heerlen

In 2020 maakte locatie Heerlen nog gebruik van andere ICT-diensten dan locatie Maastricht (zie ook 1.6). Dat geldt ook voor de websites en collectiebeheersystemen. Op het moment dat van dezelfde systemen gebruik gaat worden gemaakt zullen onderstaande en bovenstaande tabel worden geïntegreerd.

	2020	2019	2018
Studiezaalbezoekers	623	1.007	1.068
Bezoeken	719	1.171	1.343
Aanvragen			
Archieven en collecties	5.876	6.915	5.276
DVO	2.293	2.481	1.136
Schriftelijke vragen	2.039	1.826	1.739
Bestellingen beeldmateriaal			
Bestellingen	35	- ¹	- ¹
Items	201	- ¹	- ¹
Uitleningen aan archiefvormers²			
Gemeente Heerlen	31	158	89
Gemeente Gulpen-Wittem	1255	729	211
Gemeente Brunssum	327	399	294
Gemeente Simpelveld	291	240	143
Gemeente Voerendaal	60	484	79
Gemeente Beekdaelen	195	11	5
Website			
Bezoekers	88.514	70.522	59.494
Bezoeken	126.376	100.778	86.368
Bezochte pagina's	589.735	462.603	432.078
Bezochte pagina's per bezoek	4,67	4,59	5,00
Gem. bezoektijd (mm:ss)	03:35	03:24	03:44

¹ Geen cijfers beschikbaar

² Bijgehouden zijn het aantal aangevraagde dossiers.

Voor locatie Heerlen zijn geen cijfers van archieven.nl, beeldbank, WieWasWie of sociale media beschikbaar omdat daar geen account van is.

5 Publieksactiviteiten

De vele beperkende coronamaatregelen die bijna het hele jaar hebben gegolden hadden vooral grote gevolgen voor de geplande publieksactiviteiten. Met name het verbod op indoor-evenementen en de handhaving van de 1,5-meter norm maakte het onmogelijk om fysieke publieksactiviteiten te organiseren. Dit tot groot verdriet van enthousiaste vrijwilligers, samenwerkingspartners en medewerkers.

Het belangrijkste evenement dat géén doorgang kon vinden was de Limburgse Dag van de Familiegesciedenis. Deze dag zou samen met het LGOG worden georganiseerd en stond gepland voor zaterdag 10 oktober. De Limburgse dag van de Familiegesciedenis is nu (onder voorbehoud) uitgesteld tot 9 oktober 2021.

Waar op deze plaats in het jaarverslag normaliter aandacht zou worden geschonken aan lezingen, rondleidingen, exposities, een concert (JekerKlassiek) en andere evenementen, is de opsomming deze keer akelig kort. Een paar evenementen die gepland stonden in de eerste tien weken van het jaar ontsnapten aan de malaise. Voor een paar activiteiten kon een online alternatief worden ontwikkeld.

5.1 Limburgse Oorlogsschatten

Tussen september 2019 en maart 2020 stond Limburg in het teken van de 75-jarige herdenking van oorlog en bevrijding. Om die reden hebben we het programma 'Limburgse Oorlogsschatten' in het leven geroepen. Achter dit programma schuilen drie projecten met een gezamenlijk doel: zoveel mogelijk Limburgse oorlogsschatten verzamelen, ontsluiten en beschikbaar maken voor het grote publiek. Hieronder worden deze projecten kort uiteengezet.

Limburgse Oorlogsschatten in de bibliotheek in Gennepe

Bevrijdingsalbum / Oorlogsschatten

Het HCL participeerde in het extern opgezette project 'Bevrijdingsalbum Limburg'. Bevrijdingsalbum Limburg wilde zoveel mogelijk herinneringen aan WO2 en de bevrijding van particulieren uit heel Limburg bij elkaar brengen en veilig stellen voor de toekomst. Het project ging daarbij op zoek naar verhalen, foto's, film, dagboekaantekeningen en objecten. Dit gebeurde zowel online als via regionale bijeenkomsten die deden denken aan het tv-programma "tussen kunst en kitsch". Op 14 februari vond, na eerdere sessies in Maastricht, Sittard, Venlo, Weert en Heerlen, de zesde en laatste sessie plaats in de bibliotheek in Gennepe, in samenwerking met het Gemeentearchief Gennepe.

Al die herinneringen werden bij elkaar gebracht op de website bevrijdingsalbumlimburg.nl. De bijeengebrachte (veelal digitale) documenten zullen in de loop van 2021 worden ondergebracht in de collectie van het HCL.

Digitale Onderzoeksgids

Het tweede deelproject 'Digitale Onderzoeksgids Limburgse Oorlogsbronnen' is in 2020 inhoudelijk afgesloten. Een groot aantal archieven die belangrijk zijn voor onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog in Limburg is geïdentificeerd en beschreven. De gegevens zijn ter hand gesteld van de verschillende samenwerkende archieven in de provincie.

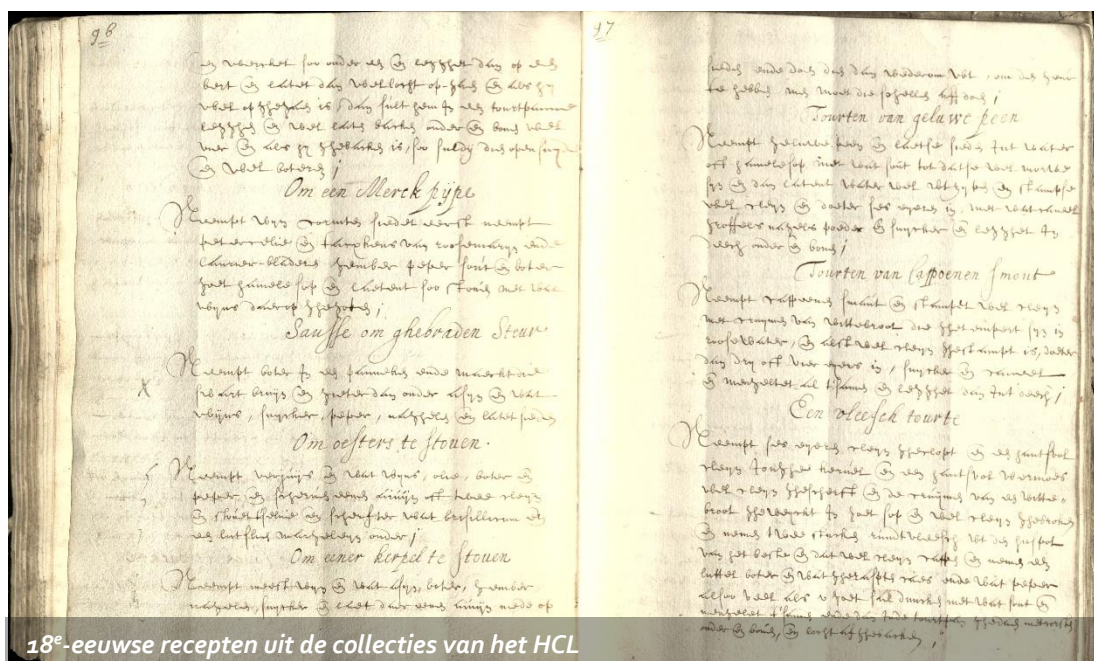
Portal Oorlogsbronnen Limburg

Het laatste onderdeel is 'Portal oorlogsbronnen Limburg' (www.oorlogsbronnenlimburg.nl). Dit project is het resultaat van een samenwerking tussen HCL en het nationale Netwerk Oorlogsbronnen (NOB) en heeft als doel om alle relevante informatie uit archieven en andere instellingen over de Tweede Wereldoorlog in de provincie Limburg op één (digitale) plek bij elkaar te brengen. Het portal krijgt de vorm van een provinciale satelliet-site van het nationale portal oorlogsbronnen.nl. De archieven die in het kader van de Digitale Onderzoeksgids zijn geïdentificeerd zullen via het portal vindbaar worden.

5.2 HistoBistro

HistoBistro is een in 2019 gestart project waarin inmiddels HCL, Universiteitsbibliotheek van Maastricht University, LGOG en het Limburgs Museum samenwerken. In 2021 zal Centre Céramique weer aanhaken.

Het idee achter de HistoBistro is om aan de hand van het thema 'historische keuken' onze collecties voor het voetlicht te brengen en belangstelling voor geschiedenis en historische bronnen te stimuleren. Alle samenwerkingspartners beschikken binnen hun collecties over relevant materiaal, en eten is een onderwerp dat een breed publiek aanspreekt.

Na een eerste succesvol evenement tijdens de PAS-dagen van de Universiteit Maastricht in september 2019, met lezingen en workshops en een tentoonstelling, was het de bedoeling om in 2020 andermaal tijdens de PAS-dagen en op andere momenten naar buiten te treden met HistoBistro.

Toen dat niet bleek te kunnen hebben de initiatiefnemers de koppen bij elkaar gestoken om tot een alternatief te komen. Dit werd gevonden in de vorm van een serie van vijf podcasts, die in september werden gepubliceerd.

De titels luiden:

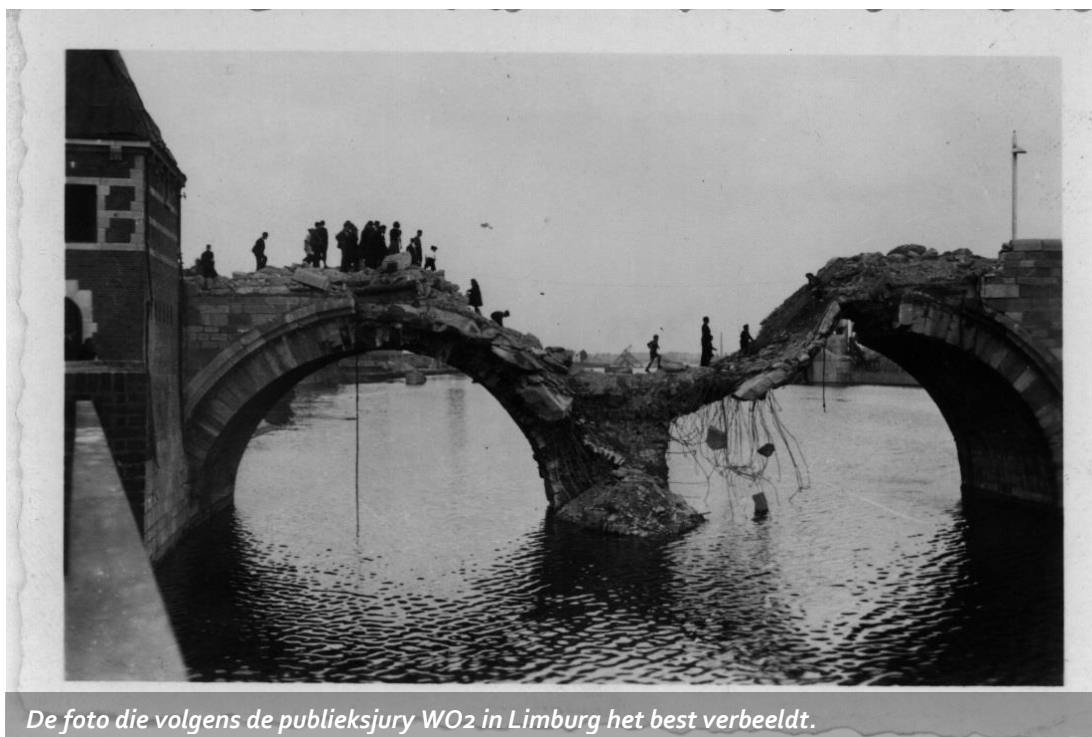
1. Het Boerenleven
2. Historische kookboeken
3. Kruidenboeken
4. Wie wat bewaart... (over het conserveren van voedsel)
5. Etiquette en tafelmanieren.

Met deze HistoBistro-podcasts werd een nieuw publiek bereikt en waardevolle ervaring opgedaan met een voor velen nieuw medium. De podcasts zijn nog steeds te beluisteren via verschillende platforms (Anchor, Spotify en YouTube). Belangstellenden kunnen ook terecht op de speciale HistoBistro Facebookpagina.

5.3 De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's

Het HCL en het Limburgs Museum waren in Limburg de kartrekkers van het landelijke NIOD-project 'De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's'. In samenwerking met De Limburger en L1 werd het publiek opgeroepen om foto's in te zenden die symbool kunnen staan voor de Tweede Wereldoorlog in Limburg.

Op 14 november 2019 werd het startschot gegeven door gouverneur Theo Bovens. Hij droeg de eerste foto aan. Een professionele jury maakte begin januari uit de ingezonden foto's een selectie van 50 foto's. Een publieksjury bracht op 15 januari tijdens een speciaal evenement in het Limburgs Museum in Venlo deze 50 foto's middels stemming terug tot 25 stuks, die werden ingezonden voor de nationale selectie. Door de stemprocedure kwam hierbij ook 'een beste' uit de bus. Dit was een foto van een zwaar beschadigde Sint Servaasbrug, vlak na de bevrijding van Maastricht. Deze foto – afkomstig uit de collecties van het HCL – is hieronder te zien.

Doordat iedere provincie 25 foto's inzond én er ook 25 namens de voormalige 'overzeese gebiedsdelen' werden gekozen kwamen er nationaal 325 foto's binnen. Een nationale jury koos onder leiding van Tweede Kamervoorzitter Khadija Arib op 31 januari in Hotel de Wereld in Wageningen uiteindelijk 100 iconische foto's

die het verhaal van de Tweede Wereldoorlog in Nederland vertellen met veelal “nieuw” beeldmateriaal. Daaronder bevonden zich acht Limburgse foto's. Van de nationale selectie werd een tentoonstelling gemaakt die in de Tweede kamer op 4 mei zou worden geopend. Helaas kon dit geen doorgang vinden, maar een digitale expositie kreeg veel aandacht in de pers. Iedere provincie kreeg daarnaast een eigen expositie met 50 foto's die kon gaan reizen door de provincie.

Het was de bedoeling dat deze tentoonstelling ook enkele weken bij het HCL in Maastricht zou staan. Echter, doordat bezoekers alleen voor archiefonderzoek mochten komen werd van deze tentoonstelling afgezien. Wel is er door HCL, het Limburgs Museum en verschillende archieven en erfgoedorganisaties digitaal veel aandacht geschonken aan de Limburgse selectie WO2 in 50 Foto's. Ook pikten de provinciale media het goed op.

5.4 Het corona-archief

Samen met andere archiefdiensten en erfgoedinstellingen in het land bouwt het HCL mee aan een (digitaal) archief over het coronavirus en de gevolgen daarvan voor Nederland als geheel en onze provincie in het bijzonder. De meeste mensen zullen zich deze periode waarschijnlijk nog lang heugen: de sluiting van horeca, scholen, musea en theaters, de stille straten en het thuiswerken en thuis les krijgen. Maar ook het niet naleven van de maatregelen enerzijds, en de sociale initiatieven die ontstaan om elkaar te helpen anderzijds. Hierover wordt veel via digitale en sociale media gecommuniceerd. Toch worden er ook briefkaarten gestuurd, pamfletten opgehangen in winkels en foto's en films gemaakt.

Deze informatie is het bewaren waard en vormt straks de herinnering voor later en nieuwe generaties. Om deze informatie veilig te stellen heeft het HCL de hulp ingeroepen van het publiek in Limburg. We waren (en blijven) op zoek naar veelvormig materiaal dat in de toekomst het misschien wel belangrijkste verhaal van 2020 kan vertellen: foto's, knipsels, flyers, verhalen, dagboekfragmenten, etc.

5.5 Educatie

Het was dit jaar niet mogelijk om groepen studenten en scholieren te ontvangen of leerzame exposities van derden te huisvesten. Waar mogelijk hebben we wel tentoonstellingsmakers en journalisten ondersteund met kennis en geholpen bij het vinden en de inzage van voor hen relevante archiefstukken.

Wat Staat Daer?

Het project 'Wat Staat Daer?' (WSD), is een online oefentool voor het lezen van oude handschriften. In dit project werkt een aantal Regionaal Historische Centra – uit o.a. Brabant, Zeeland, Utrecht en Noord-Holland – samen. Sinds 2020 wordt er op proef ook samengewerkt met het Rijksarchief Hasselt in België. Voor 2020 stond een

Nationale Paleografiewedstrijd van WSD in de planning. Deze zou bestaan uit een voorronde (van thuis uit) en een live finaleronde in Utrecht. Aan de voorronde deden bijna 300 mensen mee. De 50 besten zouden worden uitgenodigd voor een finaleronde op 14 maart. Helaas moest de finale worden gecancelld. De twee beste deelnemers aan de voorronde werden tot winnaar uitgeroepen.

Ter ondersteuning van deels thuiswerkende studenten en scholieren werden in maart een aantal teksten uit 18^e- en 19^e-eeuwse Limburgse handschriften versneld toegevoegd aan WSD.

Kleurplaten

Voor de kleintjes werd een aantal 19^e-eeuwse ingekleurde pentekeningen van dorps- en stadsgezichten van Philippe van Gulpen (1792-1862) bewerkt tot kleurplaten en als PDF aangeboden via de website.

5.6 Medewerking aan publieksactiviteiten van derden

Open Monumentendag

Op 12 en 13 september waren de Open Monumentendagen in Maastricht. Onder normale omstandigheden stelt een groot aantal monumenten dan de deuren open voor het publiek. Dat was dit jaar niet mogelijk. Daardoor heeft de stad ervoor gekozen om op een centraal punt aandacht te besteden aan de Open Monumentendagen. Dit gebeurde in de Sint Janskerk aan het Vrijthof.

Geheel in lijn met ons protocol heeft het HCL aldaar een digitale presentatie verzorgd over de geschiedenis van de gezondheidszorg in Maastricht. Dit paste goed bij het feit dat het voormalige Minderbroedersklooster, waarin het HCL in Maastricht is gevestigd, in het verleden dienst heeft gedaan als militair hospitaal (1685-1798). Ook beheert het HCL een flink aantal relevante archieven over de geschiedenis van de gezondheidszorg in de regio.

6 Erfgoedpartners

Het HCL werkt nauw samen met partners in de regio, de provincie en (ver) daarbuiten. In dit hoofdstuk een aantal belangrijke samenwerkingsverbanden en projecten uit 2020. De directeur, Lita Wiggers, vertegenwoordigt het HCL naar externe relaties in binnen- en buitenland.

6.1 CREARCH

Binnen het Europese project CREARCH (een samentrekking van CReative European ARCHives) werkt het HCL samen met de Universiteit van de Peloponnesos (Griekenland), ICARUS Kroatië en de Fondazione Banco di Napoli (Italië). Het doel is het vinden van nieuwe gebruikersgroepen voor onze archieven en daarbij van elkaars strategieën te leren.

In het kader van CREARCH werd bij het HCL reeds in 2019 een interne training-workshop gestart onder leiding van provinciale ondersteuningsinstelling Cubiss. Het doel van de training-workshop was gericht op het ontwikkelen van een pilot-cursus om de 'publieksawareness' bij archiefmedewerkers te vergroten en hen van kennis en instrumenten te voorzien om succesvolle publieksprojecten te ontplooiën. Ook medewerkers van Erfgoedcentrum De Domijnen uit Sittard, Historisch Goud uit Heerlen en het SHCL namen deel aan de door HCL georganiseerde training-workshop.

Het resultaat van deze pilot was een cursusboekje dat in het Engels werd vertaald en gedeeld met de internationale partners in ons project. Onze internationale partners hebben gedurende 2020 van het resultaat gebruik gemaakt om de cursus verder door te ontwikkelen.

De aftrap van CREARCH in Napels

6.2 Coöperatie Erfgoed Limburg

De Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL) richt zich op Limburgse erfgoedorganisaties en breed publieksbereik via gecoördineerde acties en projecten. Het HCL ondersteunt de CEL op brede wijze door inzet van personeel en medewerking te verlenen aan de uitwerking en uitvoering van projecten. Zo is de directeur van het HCL adviseur van het bestuur van de CEL. Daarnaast nemen medewerkers van het HCL zitting in een aantal werkgroepen van de CEL, zoals de werkgroep Publiekprojecten en de werkgroep Sociale Media.

6.3 Erfgoed Beweegt

Erfgoed Beweegt is een samenwerkingsverband van erfgoedorganisaties in Maastricht, waarbij de samenwerkingspartners elkaar bijstaan bij het organiseren van evenementen en projecten en de activiteiten van de partners onder de aandacht brengen bij elkaars publiek. In Erfgoed Beweegt werkt het HCL samen met Stichting Maastricht Vestingstad, Stichting Schatkamer van St. Servaas, Stichting Science and Industry, Stichting Maastrichtse Componisten, Stichting Meet Maastricht en Centre Céramique (Zicht op Maastricht).

6.4 Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

Het HCL werkt nauw samen met het Koninklijk LGOG. We beheren de collectie prenten en tekeningen van het LGOG in onze Topografisch Historische Atlas en werken mee aan het presenteren van collectie-items in de LGOG-nieuwsbrief. Vanuit het HCL neemt de chartermeester deel aan de Commissie Bronpublicaties. De directeur neemt deel aan de Commissie Landschapsgeschiedenis van het LGOG en is voorzitter van de Kring Maastricht.

6.5 Vrienden van het (R)HCL

De Stichting Vrienden van het (Regionaal) Historisch Centrum Limburg is opgericht met het doel het werk van het HCL te ondersteunen en stimuleren. De Vrienden dragen bij aan de bevordering van archiefonderzoek en de publicatie van de resultaten daarvan. Zij geven financiële ondersteuning bij aankopen voor onze collecties en de uitgave van publicaties. De Vrienden organiseren jaarlijks een boeiende en gezellige voorlichtings- en contactdag.

De Vrienden waren voornemens om op zaterdag 14 maart 2020 de 35^e Jaardag te organiseren. Dit viel precies samen met het ingaan van de eerste lockdown, waardoor deze dag vol lezingen en presentaties geen doorgang heeft kunnen vinden. Wel ontvingen de Vrienden op gezette tijden Nieuwsbrieven om zodoende op de hoogte te kunnen blijven van de actuele werkzaamheden bij het HCL.

Kasten in depot van locatie Maastricht

7 Financiën

7.1 Algemeen

7.1.1 Voorwoord

Het verslagjaar 2020 werd afgesloten met een negatief exploitatiesaldo vóór bestemming ad € 58.779 tegenover een positief exploitatiesaldo vóór bestemming ad € 82.032 wat betreft het voorgaande verslagjaar 2019, aldus een afname van het exploitatiesaldo 2020 t.o.v. 2019, vóór bestemming, van € 140.811.

Voor een op hoofdlijnen verhelderend beeld en inzicht waar het betreft de vergelijking tussen de exploitatie 2020 en 2019 volgt onderstaande globale analyse.

De totale baten 2020 zijn t.o.v. 2019 toegenomen met rond € 1.164.000 tot rond € 6.055.000, terwijl de totale lasten 2020 t.o.v. 2019 zijn toegenomen met rond € 1.305.000 tot rond € 6.114.000, per saldo resulterend in een afname van het exploitatiesaldo 2020 t.o.v. 2019 met rond € 141.000.

De bijzondere resultaten alsmede de rechtstreeks met elkaar verband houdende, d.w.z. ten opzichte van elkaar complementaire en elkaar compenserende toe- en afnamen van baten en lasten buiten beschouwing latend, beperkt zich de vergelijking / analyse van het exploitatiesaldo 2020 ten opzichte van het exploitatiesaldo 2019, een afname van € 141.000, globaal en in essentie tot de posten in de tabel op de volgende pagina, overigens opgedeeld in enerzijds voordelige en anderzijds nadelige effecten 2020 t.o.v. 2019.

Voor een meer gedetailleerde vergelijking / analyse van het verschil tussen het positief exploitatiesaldo 2020 t.o.v. het positief exploitatiesaldo 2019 dan het overzicht op de volgende pagina wordt verwezen naar de specificaties exploitatierekening (7.5) en de toelichting op de exploitatierekening (7.6).

De balans (7.2), de toelichting op de balans (7.3), gevolgd door ratio's / kengetallen (7.9), geven een beeld van de vermogenspositie en financiële gezondheid.

In de exploitatierekening (7.4), de specificaties exploitatierekening (7.5) en de toelichting op de exploitatierekening (7.6) waarop deze cijfers zijn gebaseerd, wordt de feitelijke verantwoording over 2019 gegeven voor wat betreft de samenstelling en opbouw van het exploitatiesaldo, terwijl de kasstroom (7.7) de ontwikkeling in de liquiditeitspositie laat zien. Ten slotte worden in het overzicht afschrijvingen (7.8) de in de balans opgenomen materiële vaste activa toegelicht.

Aan het bestuur wordt voorgesteld het negatief exploitatiesaldo 2020 ad € 58.779 te bestemmen als volgt:

- toe te voegen aan de bestemmingsreserve incidentele rijksbijdragen DTR-gelden € 37.000;
- in mindering te brengen op de overige reserves € 95.779.

De balans ultimo 2020, de exploitatierekening 2020 en de vergelijkende cijfers over het voorafgaande verslagjaar 2019 zijn opgesteld na verwerking van vorenstaand voorstel resultaatbestemming.

Alle in de jaarcijfers opgenomen bedragen luiden in Euro's.

Voordelige effecten exploitatie 2020 t.o.v. 2019	
Hogere algemene baten betreft vnl. bijdrage gemeente Heerlen vanwege toetreding gemeente Heerlen tot de GR HCL, en voorts hogere rijksbijdrage en hogere bijdrage gemeente Maastricht	883.000
Hogere directe baten, vnl. hogere opbrengsten dienstverlening, depotverhuur, beheer en toezicht archieven vanwege toetreding gemeente Heerlen, alsmede hogere doorberekening personeelskosten	326.000
Lagere personele lasten betreft lagere overige personeelslasten m.b.t. scholing, coaching, inhuur P&O-diensten en kosten salarisadministratie	38.000
Lagere directe materiële lasten betreft per saldo lagere kosten archieven en collecties alsmede lagere kosten dienstverlening en publiek	11.000
Totaal	1.258.000
Nadelige effecten exploitatie 2020 t.o.v. 2019	
Lagere directe baten betreft lagere publieksinkomsten en per saldo lagere bijdrage SHCL	10.000
Lagere overige baten betreft lagere vrijval voorzieningen	35.000
Hogere personele lasten betreft hogere kosten m.b.t. zowel eigen als inleen personeel, evenwel vnl. vanwege uitbreiding eigen personeelsbestand door toetreding gemeente Heerlen tot de GR HCL	868.000
Hogere huisvestingslasten betreft hogere huur, hogere kosten technisch beheer en jaarlijks onderhoud gebouwen alsmede diverse hogere exploitatielasten gebouwen	411.000
Hogere organisatie- en overheadkosten betreft hogere ICT-kosten, hogere licentiekosten en software en hogere overige organisatiekosten	62.000
Hogere kapitaalslasten, vnl. hogere afschrijvingslasten	8.000
Hogere overige lasten betreft per saldo hogere dotaties aan voorzieningen	5.000
Totaal	1.399.000
Per saldo nadelig effect exploitatie 2020 t.o.v. 2019	141.000

7.1.2 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde c.q. verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties wegens incourantheid.

Vorderingen

De onder de vorderingen opgenomen vorderingen op debiteuren worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties op grond van ingeschatte risico's van oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit bestemmingsreserves, overige reserves en bestemmingsfondsen.

Van bestemmingsfondsen die niet (langer) met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, komt het (restant)saldo rechtstreeks ten gunste van de overige reserves in het jaar waarin het doel van het bestemmingsfonds vervalt dan wel is bereikt.

Van bestemmingsreserves die niet (langer) met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, komt het (restant)saldo rechtstreeks ten gunste van de overige reserves in het jaar waarin het doel van de bestemmingreserve vervalt dan wel is bereikt, evenwel na een daartoe genomen bestuursbesluit.

Voorzieningen

De onder voorzieningen opgenomen egalisatierekening afkoop huurverplichtingen wordt gewaardeerd op de ontvangen afkoopsom, verminderd met de jaarlijkse vrijval ten gunste van de exploitatierekening ter grootte van het complementaire jaarlijkse bedrag afschrijvingskosten huurdersinvesteringen.

De onder voorzieningen opgenomen egalisatierekening aanpassing huurvergoeding wordt gewaardeerd op het ontvangen bedrag wegens lagere kosten verbouwing brandveiligheid, verminderd met de jaarlijkse vrijval ten gunste van de exploitatierekening ter grootte van het complementaire jaarlijkse bedrag hogere huurvergoeding.

De onder voorzieningen opgenomen egalisatierekening bijdragen huurverplichtingen Christus Koningkerk Heerlen wordt gewaardeerd op het aan deze egalisatierekening jaarlijks / tijdsgelang toe te voegen deel van de jaarlijkse bijdrage gemeente Heerlen bestemd voor huisvesting, verminderd met de jaarlijkse / tijdsgelange vrijval ten gunste van de exploitatierekening.

Overige voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen of verwachte verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten op de balansdatum.

Waarderingsgrondslagen resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

ACTIVA**VASTE ACTIVA**

Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	0	0
Inventarissen en inrichting	161.368	111.138
Huurdersinvesteringen	118.129	165.383
Financiële vaste activa	0	0
Subtotaal vaste activa	279.497	276.521

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden		
Overige voorraden	7.459	7.710
Vorderingen		
Debiteuren	1.168.003	156.037
Vooruitbetaalde kosten	27.932	14.548
Overige vorderingen	72.503	64.862
Liquide middelen		
Bankrekeningen	4.279.698	3.806.864
Kasgeld	895	1.247
Subtotaal vlottende activa	5.556.490	4.051.268

TOTAAL ACTIVA**5.835.987****4.327.789**

PASSIVA**EIGEN VERMOGEN****Besteedbaar vermogen**

Bestemmingsreserves	444.727	407.727
Overige reserves	554.817	633.349
Bestemmingsfondsen	157.217	45.270

Vastgelegd vermogen

0	0
---	---

Subtotaal eigen vermogen

1.156.761	1.086.346
------------------	------------------

VOORZIENINGEN

Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen	118.129	165.383
Egalisatierekening aanpassing huurvergoeding	30.545	34.363
Egalisatierekening groot onderhoud gebouwen	2.359.052	1.821.325
Voorziening WW-verplichtingen	274.568	270.401
Voorziening transitie HCL	215.000	215.000
Voorziening kosten fusietraject	0	0
Voorziening calamiteitenfonds	0	0
Voorziening groot onderhoud gebouwen	0	0
Egalisatierekening bijdragen huurverplichtingen Christus Koningkerk Heerlen	360.000	0

Subtotaal voorzieningen

3.357.294	2.506.472
------------------	------------------

SCHULDEN OP LANGE TERMIJN

Lening o/g BNG	100.000	150.000
----------------	---------	---------

Subtotaal schulden op lange termijn

100.000	150.000
----------------	----------------

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

Lening o/g BNG aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000	50.000
Crediteuren	510.598	327.530
Reserveringen	126.532	90.225
Nog te betalen kosten	534.802	117.216

Subtotaal schulden op korte termijn

1.221.932	584.971
------------------	----------------

TOTAAL PASSIVA

5.835.987	4.327.789
------------------	------------------

ACTIVA**VASTE ACTIVA****Materiële vaste activa**

De boekwaarde muteerde als volgt:

Aanschafwaarde begin boekjaar	4.149.425	4.096.302
Bij: investeringen boekjaar	90.047	54.452
Af: desinvesteringen boekjaar	755	1.329
Aanschafwaarde ultimo boekjaar	4.238.717	4.149.425
Afschrijvingen begin boekjaar	3.872.904	3.796.546
Bij: afschrijvingen boekjaar	86.586	77.687
Af: afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	270	1.329
Afschrijvingen ultimo boekjaar	3.959.220	3.872.904
Boekwaarde ultimo boekjaar	279.497	276.521

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden	7.459	7.710
-----------------	--------------	--------------

Dit betreft de ultimo boekjaar aanwezige voorraden uitgebrachte inventarissen, boeken, Cd's, Dvd's, alsmede drukwerk en onderhoudsmateriaal gebouwen.

Vorderingen

<i>Debiteuren</i>	1.168.003	156.037
-------------------	------------------	----------------

Dit betreft de ultimo boekjaar openstaande vorderingen op debiteuren volgens de uit de financiële administratie opgemaakte saldijst, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties op grond van ingeschatte risico's van oninbaarheid.

Vooruitbetaalde kosten

Directe materiële lasten	9.859	1.845
Huisvestingslasten	20	432
Organisatie- en overheadkosten	18.053	12.271
	27.932	14.548

Overige vorderingen

BTW-compensatiefonds	0	49.000
Doorberekening personeelslasten	38.644	13.152
Dienstverlening en leveringen	1.776	2.701
Rentebaten	5	9
Subsidiebijdrage Metamorfoze	32.078	0
	72.503	64.862

Liquide middelen*Bankrekeningen*

Rabobank rekening-courant	19.923	6.953
Rabobank BedrijfsSpaarRekening	156.264	346.255
BNG paraplu rekening Schatkistbankieren	4.102.525	3.453.525
BNG betaalrekening Schatkistbankieren	986	131
	4.279.698	3.806.864

PASSIVA**EIGEN VERMOGEN****Bestemmingsreserves***Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	407.727	335.727
Bij: toevoegingen boekjaar:		
- specifiek i.v.m. incidentele rijksbijdragen DTR-gelden:		
- toevoeging uit bestemming voordelig exploitatie-saldo boekjaar	0	72.000
- toevoeging t.l.v. overige reserves	37.000	0
- specifiek i.v.m. legaat	0	0
Af: bestedingen boekjaar	0	0
Stand ultimo boekjaar	444.727	407.727

Specificatie samenstelling ultimo boekjaar

- incidentele rijksbijdragen DTR-gelden	429.727	392.727
- legaat	15.000	15.000
Stand ultimo boekjaar	444.727	407.727

Overige reserves*Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	633.349	595.360
Bij: - toevoeging uit bestemming voordelig exploitatiesaldo boekjaar	0	10.032
- toevoeging uit vrijval batig saldo bestemmingsfonds(en)	17.247	27.957
Af: - onttrekking wegens bestemming nadelig exploitatie saldo boekjaar	58.779	0
- onttrekking t.g.v. bestemmingsreserves	37.000	0
Stand ultimo boekjaar	554.817	633.349

Bestemmingsfondsen*Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	45.270	26.381
Bij: - toevoegingen t/m boekjaar 2019	18.318	0
- toevoegingen boekjaar	164.819	49.266
Af: - bestedingen t/m boekjaar 2019	2.753	0
- bestedingen boekjaar	51.190	2.420
- vrijval batig saldo t.g.v. overige reserves	17.247	27.957
Stand ultimo boekjaar	157.217	45.270

Specificatie samenstelling ultimo boekjaar

Project Metamorfoze:		
- 'Muziekbibliotheek OLV-Maastricht (1693-1868)'	23.658	42.770
Ontsluiting archief 'Militair Gezag van Limburg'	85.500	0
Provinciaal Portal voor oorlogsbronnen	43.318	0
Restauratie registers	4.741	2.500
Stand ultimo boekjaar	157.217	45.270

VOORZIENINGEN**Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen**

De egalisatierekening afkoop huurverplichtingen houdt verband met de door het (R)HCL ten behoeve van de inhuizing SHCL, ingaande 1 juli 2008, in 2007 en 2008 gepleegde huurdersinvesteringen tot een totaalbedrag ad € 708.816, welk bedrag aan huurdersinvesteringen volledig en rechtstreeks werd gefinancierd uit een hiervoor van SHCL ontvangen bijdrage. Deze bijdrage werd opgenomen in de balans onder het hoofd Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen en valt jaarlijks in termijnen vrij ten gunste van de exploitatie met termijnbedragen ter grootte van de jaarlijkse afschrijvingskosten huurdersinvesteringen, zodat de jaarlijkse afschrijvingskosten huurdersinvesteringen worden geneutraliseerd.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	165.383	212.637
Af: vrijval t.g.v. exploitatie boekjaar	47.254	47.254
Stand ultimo boekjaar	118.129	165.383

Egalisatierekening aanpassing huurvergoeding

Dit betreft een van Rijksvastgoedbedrijf (RVG) in 2016 ontvangen restitutie ad € 56.000 vanwege lagere kosten verbouwing brandveiligheid dan oorspronkelijk geraamd. Voor het bedrag van de oorspronkelijke raming van deze verbouwingskosten werd met RVG een hogere gebruiksvergoeding gebouwen overeengekomen voor de periode 1 mei 2014 tot en met 31 december 2028.

Vanwege de in 2016 ontvangen restitutie ad € 56.000 is de met RVG overeengekomen hogere gebruiksvergoeding tot een te hoog bedrag vastgesteld, zodat voor het bedrag van de ontvangen restitutie ad € 56.000 een egalisatierekening is gevormd waaruit jaarlijks een bedrag vrijvalt ten gunste van de exploitatierekening gedurende de periode tot en met 31 december 2028, waarmee jaarlijks de te hoge aanpassing gebruiksvergoeding gebouwen wordt gecompenseerd.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	34.363	38.181
Bij: dotatie t.l.v. exploitatie boekjaar	0	0
Af: vrijval t.g.v. exploitatie boekjaar	3.818	3.818
Stand ultimo boekjaar	30.545	34.363

Egalisatierekening groot onderhoud gebouwen

Per 1 januari 2019 heeft er op het gebied van gebouwenonderhoud een stelselwijziging plaatsgevonden, waardoor het (R)HCL sinds die datum verantwoordelijk is voor het gehele onderhoud van de door haar van het Rijksvastgoedbedrijf (RVG) gehuurde gebouwen.

Benevens een in 2019 ontvangen incidentele bijdrage ad € 878.900 ten behoeve van nog uit te voeren onderhoud per de ingangsdatum van de stelselwijziging 1 januari 2019 volgens een nulmeting, komt aan (R)HCL ingaande 1 januari 2019 jaarlijks een bijdrage voor beheer en onderhoud huisvesting Rijkspand toe, welke middelen worden gedoteerd aan de egalisatierekening groot onderhoud gebouwen, waaruit desbetreffende kosten van beheer en onderhoud huisvesting Rijkspand worden bestreden. De kosten van beheer en onderhoud huisvesting Rijkspand bestaan, naast materiële lasten (uitgaven), uit personele lasten (uitgaven) met betrekking tot eigen personeel en wel een drietal medewerkers welke voor gemiddeld 50% belast zijn met beheer- en onderhoudstaken huisvesting Rijkspand.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	1.821.325	0
Bij: ontvangen bijdragen boekjaar:		
- incidentele bijdrage (u.h.v. nulmeting)	0	878.900
- jaarbijdrage	1.336.993	1.310.280
Af: kosten beheer en onderhoud boekjaar:		
- materiële lasten	720.266	317.855
- personele lasten	79.000	50.000
Stand ultimo boekjaar	2.359.052	1.821.325

Voorziening WW-verplichtingen

De voorziening WW-verplichtingen houdt verband met de financiële risico's ter zake WW-verplichtingen in gevallen van onvrijwillige beëindiging van dienstverbanden van werknemers, welke financiële risico's door (R)HCL worden gedragen als gevolg van en sedert de verzelfstandiging (Gemeenschappelijke Regeling ingaande 2005).

Opbouw van de voorziening geschiedt sedert 2005 en wel middels jaarlijkse dotaties gebaseerd op een hiervoor gebruikelijk landelijk gemiddeld premiepercentage. De opbouw is voornamelijk gemaximeerd tot een totaal van 5 jaardotaties.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	270.401	269.501
Bij: dotatie t.l.v. exploitatie boekjaar	4.167	900
Af: vrijval t.g.v. exploitatie boekjaar	0	0
Stand ultimo boekjaar	274.568	270.401

Voorziening transitie HCL (voorheen: voorziening herstructurering / reorganisatie)

De afgelopen jaren kende het (R)HCL de 'voorziening herstructurering/reorganisatie'. Deze voorziening is in 2009 gevormd voor te verwachten herstructureringskosten als gevolg van het beoogde samengaan met het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg (SHCL). In 2019 werd duidelijk dat de Provincie Limburg niet toetreedt tot de GR en als gevolg daarvan heeft de integratie met het SHCL niet kunnen plaatsvinden. Wel is per 1 januari 2020 de gemeente Heerlen toegetreden tot de GR. In het kader daarvan is haar huidige archieftaak, zoals tot die tijd uitgevoerd door Rijkshet, ondergebracht bij het (R)HCL, dat vanaf die datum verder is gegaan als Historisch Centrum Limburg (HCL).

Toen duidelijk was dat het HCL met de toetreding van Heerlen tot de GR een tweede archiefbewaarplaats en circa twaalf medewerkers erbij krijgt, werd duidelijk dat in de herstructurering/reorganisatie van het HCL ook de integratie vanwege deze toetreding dient te worden betrokken. Om die reden is de 'voorziening herstructurering/reorganisatie' hernoemd in 'voorziening transitie HCL', welke 'voorziening transitie HCL' betrekking heeft op (uitgestelde) te verwachten herstructureringskosten van het HCL mede omvattend de integratie van Rijkshet binnen het HCL. Voor dat laatste is de periode 2020-2022 uitgetrokken.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	215.000	115.000
Bij: dotatie t.l.v. exploitatie boekjaar	0	100.000
Af: vrijval t.g.v. exploitatie boekjaar	0	0
Stand ultimo boekjaar	215.000	215.000

Voorziening kosten fusietraject

Dit betreft een ingaande ultimo 2011 getroffen voorziening voor noodzakelijk te maken juridische, financiële en overige (advies-)kosten betreffende onderzoek en begeleiding fusietraject (R)HCL-SHCL. Aangezien de Provincie in 2019 heeft besloten niet toe te treden tot de GR (R)HCL en daarmee de fusie (R)HCL-SHCL geen doorgang zal vinden is het saldo van de 'voorziening kosten fusietraject' vrijgevallen ten gunste van de exploitatie boekjaar 2019.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	0	24.217
Af: - bestedingen boekjaar	0	3.755
- vrijval t.g.v. exploitatie boekjaar	0	20.462
Stand ultimo boekjaar	0	0

Voorziening calamiteitenfonds

	0	0
--	---	---

Dit betreft een ultimo 2004 getroffen en sedertdien overigens ongewijzigde voorziening ter zake van financiële risico's van eventuele calamiteiten in brede zin. Deze voorziening is in 2019 opgeheven, het saldo van deze voorziening is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie boekjaar 2019.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

In 2018 is door het Ministerie van OCW met betrokken RHC's overeengekomen het nieuwe Rijkshuisvestingsstelsel, waarbij RHC's het beheer en onderhoud van de bij RHC's in gebruik zijnde Rijkspanden zelf ter hand nemen en bekostigen uit daarvoor aan RHC's ter beschikking komende middelen uit huurverlaging, eerst te doen ingaan per 1 januari 2019 in plaats van 1 januari 2013.

In verband hiermee zijn de door (R)HCL in het kader van voornoemd nieuw Rijkshuisvestingsstelsel (stelselwijziging) ontvangen middelen voor de jaren 2013 (de eerder beoogde ingangsdatum) tot en met 2018, totaal €7.030.975, welke middelen door (R)HCL werden gedoteerd aan de voorziening groot onderhoud gebouwen, in 2018 van (R)HCL teruggevorderd en in 2018 door (R)HCL terugbetaald.

Benevens een in 2019 te ontvangen incidentele bijdrage ad € 878.900 ten behoeve van nog uit te voeren onderhoud per de ingangsdatum van de stelselwijziging 1 januari 2019 volgens een nulmeting, zal aan HCL ingaande 1 januari 2019 jaarlijks een bijdrage voor beheer en onderhoud huisvesting Rijkspand toekomen, welke middelen vanaf 2019 zullen worden gedoteerd aan een egalisatierekening groot onderhoud gebouwen, waaruit de kosten van beheer en onderhoud huisvesting Rijkspand zullen worden bestreden.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	0	0
Bij: dotatie t.l.v. exploitatie boekjaar	0	0
Af: terugbetaling gelden nieuw Rijkshuisvestings- stelsel (stelselwijziging) 2013 t/m 2018	0	0
Stand ultimo boekjaar	0	0

Egalisatierekening bijdragen huurverplichtingen Christus Koningkerk Heerlen

De egalisatierekening bijdragen huurverplichtingen Christus Koningkerk Heerlen houdt verband met de verhuizing van de archiefbewaarpplaats in Heerlen naar de Christus Koningkerk Heerlen, welke door HCL zal worden gehuurd van de gemeente Heerlen als archiefbewaarpplaats nadat de Christus Koningkerk Heerlen in dat kader ingrijpend zal worden gerenoveerd/verbouwd. De huur voor de duur van 10 jaar zal naar verwachting ingaan 1 april 2023, oftewel 1 jaar nadat de Christus Koningkerk Heerlen na renovatie/verbouwing zal zijn opgeleverd. De aanvangshuur bedraagt op jaarbasis € 360.000.

Voor de periode 1 januari 2020 (datum toetreding gemeente Heerlen tot de GR HCL) tot 1 april 2023 (datum welke is voorzien voor de aanvang van de huur Christus Koningkerk Heerlen) worden de in de jaarlijkse bijdragen van de gemeente Heerlen begrepen bedragen voor huisvesting archiefbewaarpplaats Heerlen, in dit kader bepaald op € 360.000 per jaar, jaarlijks/tijdsgelang toegevoegd aan deze egalisatierekening. Vanaf de datum aanvang huur Christus Koningkerk Heerlen zal gedurende de looptijd van de huurverplichting (10 jaar) jaarlijks/tijdsgelang een evenredig deel van de opgebouwde egalisatierekening vrijvallen ten gunste van de exploitatierekening.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	0	0
Bij: dotatie t.l.v. exploitatie boekjaar	360.000	0
Af: - bestedingen boekjaar	0	0
- vrijval t.g.v. exploitatie boekjaar	0	0
Stand ultimo boekjaar	360.000	0

SCHULDEN OP LANGE TERMIJN**Lening o/g BNG**

Dit betreft een op 3 juni 2013 met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) overeengekomen geldlening, oorspronkelijk groot € 500.000, met een looptijd van 10 jaar. Omtrent aflossing en rente werd overeengekomen als volgt:

- aflossing: lineair in 10 jaarlijkse termijnen van € 50.000, voor het eerst per 3 juni 2014;
- rente : 2,20% per jaar vast gedurende de gehele looptijd, jaarlijks te voldoen, voor het eerst per 3 juni 2014.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	200.000	250.000
Af: aflossing boekjaar	50.000	50.000
Stand ultimo boekjaar	150.000	200.000
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar, opgenomen onder 'schulden op korte termijn'	50.000	50.000
Saldo balans ultimo boekjaar	100.000	150.000

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

Aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000	50.000
---	---------------	---------------

Dit betreft de aflossingsverplichting komend boekjaar met betrekking tot de onder de schulden op lange termijn opgenomen lening o/g BNG.

Toelichting op de balans (vervolg)

31-12-2020

31-12-2019

Crediteuren

510.598

299.720

Dit betreft de ultimo boekjaar openstaande schulden aan crediteuren volgens de uit de financiële administratie opgemaakte saldijst.

Reserveringen

Vakantiedagenverplichting

126.532

90.225

Nog te betalen kosten

Personele lasten

23.896

1.083

Directe materiële lasten

28.347

1.338

Huisvestingslasten

353.116

29.014

Organisatie- en overheadkosten

16.912

17.287

Rentekosten

1.974

2.614

Overige

140

2.461

Omzetbelasting 4e kwartaal 2020 resp. 2019

110.417

63.419

534.802

117.216

7.4 Exploitatierkening

Realisatie 2020

Begroting 2020

Realisatie 2019

BATEN

Algemene baten			
- Bijdragen deelnemers	4.754.448	4.644.000	3.871.573
Directe baten	1.249.758	1.201.000	933.438
Overige baten	51.077	51.000	86.543
TOTAAL BATEN	6.055.283	5.896.000	4.891.554

LASTEN

Personele lasten	3.170.912	3.038.000	2.341.219
Huisvestingslasten	1.359.233	786.000	948.512
Directe materiële lasten	81.542	76.000	92.443
Organisatie- en overheadkosten	363.192	414.000	301.776
Kapitaalslasten	91.456	85.000	83.147
Overige lasten	1.047.727	1.497.000	1.042.425
TOTAAL LASTEN	6.114.062	5.896.000	4.809.522

EXPLOITATIESALDO VÓÓR BIJZONDERE RESULTATEN -/- 58.779 0 82.032

Bijzondere resultaten:

- Baten 0 0 0

- Lasten 0 0 0

EXPLOITATIESALDO VÓÓR BESTEMMING -/- 58.779 0 82.032

Af: toevoeging aan bestemmingsreserves 37.000 0 72.000

Af: toevoeging aan overige reserves 0 0 10.032

Af: in mindering op overige reserves -/- 95.779 0 0

EXPLOITATIESALDO NA BESTEMMING 0 0 0

7.5 Specificaties exploitatierekening

Realisatie 2020

Begroting 2020

Realisatie 2019

BATEN**Algemene baten***Bijdragen deelnemers*

Rijksbijdrage	1.232.262	1.173.000	1.189.126
Bijdrage gemeente Maastricht	974.000	974.000	967.075
Bijdrage gemeente Heerlen	805.045	785.000	0
Huurbijdrage	1.743.141	1.712.000	1.715.372
	4.754.448	4.644.000	3.871.573

Directe baten*Programmabijdrage e-depot*

Incidentele rijksbijdrage	155.329	155.000	155.329
---------------------------	----------------	----------------	----------------

Dienstverleningsopbrengsten Provincie Limburg

Bijdrage Provincie Limburg	428.419	422.000	417.441
----------------------------	----------------	----------------	----------------

Dienstverleningsovereenkomsten overheden

Opbrengsten depotverhuur	370.900	389.000	111.136
Beheer en toezicht archieven	147.189	134.000	122.986
	518.089	523.000	234.122

Opbrengsten diensten derden

Opbrengsten doorberekende personeelskosten	53.415	0	22.478
Opbrengsten gebruiksgoederen depot	0	1.000	29
	53.415	1.000	22.507

Bijdrage Sociaal Historisch Centrum Limburg

Bijdrage i.v.m. inhuizing	70.724	70.000	68.911
Bijdrage i.v.m. inhuizing (aanvullend)	16.419	23.000	24.623
	87.143	93.000	93.534

Doelsubsidies en sponsorbijdragen

Sponsoring specifiek	0	0	300
----------------------	---	---	-----

Publieksinkomsten

Opbrengsten publieksbereik	6.680	5.000	8.447
Diverse opbrengsten	683	2.000	1.758
	7.363	7.000	10.205

Totaal directe baten	1.249.758	1.201.000	933.438
----------------------	------------------	------------------	----------------

Specificaties exploitatierekening (vervolg)	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
---	-----------------	----------------	-----------------

Overige baten

Rentebaten	5	0	9
Vrijval uit voorzieningen:			
• afkoop huurverplichtingen	47.254	47.000	47.254
• aanpassing huurvergoeding	3.818	4.000	3.818
• kosten fusietraject	0	0	20.462
• calamiteitenfonds	0	0	15.000
Incidentele baten	0	0	0
	51.077	51.000	86.543

LASTEN

Personele lasten

Salarissen en sociale lasten, incl. dotatie/vrijval			
voorziening WW-verplichtingen	2.716.687	2.710.000	1.905.136
Overige salarislasten	353.843	222.000	297.598
Overige personeelskosten	100.382	106.000	138.485
	3.170.912	3.038.000	2.341.219

Huisvestingslasten

Huur gebouwen	406.148	402.000	405.092
Onderhoudskosten gebouwen	633.498	60.000	373.743
Exploitatiekosten gebouwen	319.587	324.000	169.677
	1.359.233	786.000	948.512

Directe materiële lasten

Kosten archieven en collecties	29.102	10.000	37.141
Kosten dienstverlening en publiek	51.835	61.000	55.302
Projecten	605	5.000	0
	81.542	76.000	92.443

Organisatie- en overheadkosten

ICT-kosten	134.393	103.500	112.640
Licentiekosten software	93.534	94.000	91.067
Bestuurskosten	210	2.000	700
Organisatiekosten	135.055	121.500	97.369
Kosten invlechting Rijckheyt	0	93.000	0
	363.192	414.000	301.776

Specificaties exploitatierekening (vervolg)	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
---	-----------------	----------------	-----------------

Kapitaalslasten

Rentekosten	4.435	5.000	5.560
Afschrijvingen incl. boekresultaten	87.021	80.000	77.587
	91.456	85.000	83.147

Overige lasten

Dotaties aan egalisatierekeningen en voorzieningen:

• Groot onderhoud gebouwen	687.727	1.310.000	942.425
• Huurverplichtingen Christus Koningkerk Heerlen	360.000	187.000	0
• Transitie HCL	0	0	100.000
	1.047.727	1.497.000	1.042.425

7.6 Toelichting op de exploitatierekening

7.6.1 Algemeen

De exploitatierekening is niet all-inclusive, wat erop neerkomt dat bepaalde "baten" en bepaalde "lasten" rechtstreeks ten gunste van respectievelijk ten laste van het vermogen zijn gebracht en niet via de exploitatierekening tot uitdrukking zijn gebracht en wel volgens onderstaande criteria:

- baten in de vorm van doelsubsidies en sponsorbijdragen van derden, verkregen met en ten behoeve van een daarvoor specifiek aangewezen bestemming, zijn rechtstreeks ten gunste van de desbetreffende bestemmingsfondsen en –reserves gebracht, voor 2020 € 183.137 (2019: € 49.266);
- lasten welke dienen te worden bestreden uit daarvoor gepassiveerde bestemmingsfondsen en -reserves zijn rechtstreeks ten laste van de desbetreffende bestemmingsfondsen en –reserves gebracht, voor 2020 € 53.943 (2019: € 2.420).

7.6.2 Baten en lasten t.o.v. begroting

De exploitatierekening realisatie 2020 geeft een nadelig exploitatiesaldo te zien van rond € 59.000. In vergelijking met de begroting 2020 met een begroot exploitatiesaldo van € 0,- aldus een negatief verschil t.o.v. de begroting van rond € 59.000.

De rechtstreeks met elkaar verband houdende, d.w.z. ten opzichte van elkaar complementaire en elkaar compenserende toe- en afnamen van baten en lasten buiten beschouwing latend, beperkt de analyse van dit positieve verschil wat betreft gerealiseerd exploitatiesaldo 2020 t.o.v. begroot exploitatiesaldo 2020 zich, op hoofdlijnen en in essentie, tot onderstaande posten:

- Hogere algemene baten wat betreft de Rijksbijdrage, exclusief huurbijdrage (rond € 59.000), bijdrage gemeente Heerlen (rond € 20.000) en huurbijdrage (rond € 31.000);
- Hogere directe baten wat betreft hogere opbrengsten dienstverlening, depotverhuur, beheer en toezicht archieven (rond € 2.000) en hogere doorberekende personeelskosten (rond € 53.000);
- Lagere personele lasten wat betreft overige personeelslasten (€ 6.000);
- Lagere huisvestingslasten wat betreft exploitatiekosten gebouwen (rond € 4.000);
- Lagere directe materiële lasten, betreft kosten dienstverlening en publiek (rond € 9.000) en projectkosten (rond € 5.000);

- Lagere organisatie- en overheadkosten, betreft lagere kosten invlechting Rijckheyt (rond € 93.000) en lagere bestuurskosten (rond € 2.000);
- Lagere overige lasten als gevolg van lagere dotatie egalisatierekening groot onderhoud gebouwen (rond € 622.000).

Tegenover vorenstaande voordelige posten voor totaal rond € 906.000 staan, voor totaal rond € 965.000, de volgende nadelige posten:

- Lagere directe baten wat betreft lagere bijdrage SHCL i.v.m. inhuizing SHCL (rond € 6.000);
- Hogere personele lasten, betreft salarissen en sociale lasten, inclusief mutaties voorzieningen (rond € 7.000) en kosten inleenkrachten (rond € 132.000);
- Hogere huisvestingslasten betreft huur gebouwen (rond € 4.000) en onderhoudskosten gebouwen, inclusief mutaties voorzieningen (rond € 573.000);
- Hogere directe materiële lasten wat betreft kosten archieven en collecties (rond € 19.000);
- Hogere organisatie- en overheadkosten betreft ICT-kosten (rond € 31.000) en overige organisatiekosten (rond € 13.000);
- Hogere kapitaalslasten wat betreft afschrijvingslasten (rond € 7.000);
- Hogere overige lasten als gevolg van hogere dotatie egalisatierekening bijdragen huurverplichtingen Christus Koningkerk Heerlen (rond € 173.000).

7.6.3 Baten en lasten t.o.v. exploitatie 2019

- Baten

De totale baten zijn in 2020 t.o.v. 2019 toegenomen met € 1.163.729 tot een niveau van € 6.055.283, welke toename per saldo bestaat uit enerzijds een toename van algemene baten (€ 882.875) en een toename van directe baten (€ 316.320) en anderzijds een afname van overige baten (€ 35.466).

- Algemene baten

De hogere algemene baten t.o.v. 2019 hebben vnl. betrekking op de bijdrage gemeente Heerlen vanwege toetreding gemeente Heerlen tot de GR HCL in het verslagjaar (effect rond € 805.000), en voorts betrekking op indexering van de algemene bijdragen/lumpsum van Rijk (effect rond € 71.000) en gemeente Maastricht (effect rond € 7.000).

- Directe baten

Het totaal van directe baten geeft t.o.v. 2019 per saldo een toename te zien welke vnl. is toe te schrijven aan hogere dienstverleningsopbrengsten/DVO's, een gevolg van de toename van het aantal DVO's met overheden afkomstig van de gemeente Heerlen (effect rond € 284.000), en voorts hogere dienstverleningsopbrengst/DVO Provincie Limburg (effect rond € 11.000) en hogere opbrengsten doorberekende personeelskosten (effect rond € 31.000). De per saldo hogere directe baten 2020 werden daarentegen nadelig beïnvloed door lagere bijdrage SHCL (effect rond € 7.000) en lagere publieksinkomsten (effect rond € 3.000).

- Overige baten

De lagere overige baten t.o.v. 2019 zijn een gevolg van lagere (géén) vrijval voorzieningen (effect rond € 35.000).

- Lasten

De totale lasten zijn in 2020 t.o.v. 2019 toegenomen met € 1.304.540 tot een niveau van € 6.114.062, welke per saldo toename bestaat uit enerzijds een toename van personele lasten (€ 829.693), huisvestingslasten (€ 410.721), organisatie- en overheadkosten (€ 61.416), kapitaalslasten (€ 8.309) en overige lasten (€ 5.302) en anderzijds een afname van directe materiële lasten (€ 10.901).

- Personele lasten

De personele lasten geven t.o.v. 2019 per saldo een toename te zien van rond € 830.000, bestaande uit enerzijds een toename personele lasten met betrekking tot eigen personeel, door met name uitbreiding van het bestaande personeelsbestand met personeel afkomstig van de gemeente Heerlen vanwege toetreding door de gemeente Heerlen tot de GR HCL (effect rond € 812.000), alsmede inleen personeel vanwege meer inzet van uitzendkrachten en meer overige inhuur van tijdelijk personeel (effect rond € 56.000), en anderzijds een afname van de overige personeelslasten als gevolg van met name lagere kosten voor scholing en coaching en lagere reiskosten, en lagere kosten voor vrijwilligers (effect rond € 38.000).

- Huisvestingslasten

De huisvestingslasten geven t.o.v. 2019 een toename te zien van rond € 411.000, bestaande uit hogere huur gebouwen (effect rond € 1.000), hogere kosten voor technisch beheer, groot onderhoud gebouwen en kosten installaties (effect rond € 260.000) en hogere exploitatiekosten gebouwen (effect rond € 150.000).

- Directe materiële lasten

De directe materiële lasten geven t.o.v. 2019 per saldo een afname te zien van rond € 11.000, welke afname is toe te schrijven aan enerzijds een afname van de kosten archieven en collecties (effect rond € 8.000) en een afname van kosten dienstverlening en publiek (effect rond € 4.000) en anderzijds een toename van 'projectkosten' (effect rond € 1.000).

- Organisatie- en overheadkosten

De organisatie- en overheadkosten geven t.o.v. 2019 een toename te zien van rond € 61.000, welke toename vnl. betrekking heeft op hogere ICT-kosten (effect rond € 22.000), hogere licentiekosten en software (effect rond € 2.000) en hogere overige organisatiekosten, welke voornamelijk betrekking hebben op hogere kosten inhuur externe bureaus (effect rond € 37.000).

- Kapitaalslasten

De per saldo hogere kapitaalslasten t.o.v. 2019 van rond € 8.000 hebben enerzijds betrekking op hogere afschrijvingslasten (effect rond € 9.000) en anderzijds lagere rentekosten (effect rond € 1.000).

- Overige lasten

De per saldo hogere overige lasten t.o.v. 2019 van rond € 5.000 bestaat uit enerzijds hogere lasten als gevolg van een dotatie aan de egalisatierekening bijdragen huurverplichtingen Christus Koningkerk Heerlen (effect rond € 360.000) en anderzijds lagere lasten vanwege lagere dotaties aan de egalisatierekening groot onderhoud gebouwen (effect rond € 255.000) en de voorziening transitie HCL (effect rond € 100.000).

7.6.4 Exploitatiesaldo

- Omvang exploitatiesaldo 2020

Het exploitatiesaldo 2020, inclusief bijzondere resultaten doch vóór bestemming, bedraagt negatief € 58.779 tegenover positief € 82.032 voor 2019.

- Bestemming exploitatiesaldo 2020

Aan het bestuur wordt in het kader van resultaatbestemming, gelet op het in het exploitatiesaldo 2020 begrepen ontvangen bedrag aan incidentele bijdragen DTR-gelden 2020 ad € 155.329 en het in het exploitatiesaldo 2020 begrepen bedrag aan bestedingen desbetreffend ad € 118.329, voorgesteld het overschot DTR-gelden 2020 ad € 37.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve incidentele bijdragen DTR-gelden. Aan het bestuur wordt in het kader van resultaatbestemming, rekening houdende met vorenstaande bestemming overschot DTR-gelden 2020 ad € 37.000 en het negatief exploitatiesaldo 2020 ad € 58.779, voorts voorgesteld het totaal ad € 95.779 in mindering te brengen op de overige reserves.

Processtuk met bijgevoegd wapen uit de collecties van het HCL

7.7 Kasstroom

De toename in de liquiditeiten ultimo 2020 t.o.v. ultimo 2019 bedraagt € 472.482, nl.:

Liquiditeiten ultimo 2020	4.280.593
Liquiditeiten ultimo 2019	3.808.111
	<hr/>
Netto kasstroom 2020 (toename)	472.482

Deze toename kan naar activiteiten worden gespecificeerd volgens onderstaand kasstroomoverzicht 2020.

Kasstroom uit operationele activiteiten

Exploitatiesaldo, vóór bestemming	-58.779
Afschrijvingen excl. boekresultaten	86.586
Toevoegingen aan bestemmingsfondsen	183.137
Bestedingen uit bestemmingsfondsen	-53.943
Toename vorderingen	-1.032.991
Afname voorraden	251
Toename voorzieningen	850.822
Toename schulden op korte termijn	636.961

Kasstroom uit operationele activiteiten 612.044

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Investerings in materiële vaste activa	-90.047
Desinvesteringen in materiële vaste activa	485

Kasstroom uit investeringsactiviteiten -89.562

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Afname schulden op lange termijn	-50.000
----------------------------------	---------

Kasstroom uit financieringsactiviteiten -50.000

Netto kasstroom 2020 (toename) 472.482

7.8 Afschrijvingen

Overzicht materiële vaste activa

OMSCHRIJVING	AANSCHAFWAARDE			
	Balans 01-01-2020	Investerings 2020	Desinvesterings 2020	Balans 31-12-2020
Kantoormeubilair	266.398	3.082	0	269.480
Kantoormachines	25.802	0	0	25.802
Schoonmaakapparatuur	7.548	0	0	7.548
Automatiseringsapparatuur	662.723	75.520	755	737.488
Software	65.551	1.506	0	67.057
Depotinventaris	1.587.866	4.174	0	1.592.040
Verfilmings- en fotografie- apparatuur	121.548	5.765	0	127.313
Conserverings- en restauratie- apparatuur	98.745	0	0	98.745
Readers en readerprinters	118.944	0	0	118.944
Kantine-inrichting	10.902	0	0	10.902
Inrichting conferentiekamer	13.207	0	0	13.207
Studiezaalinventaris	434.662	0	0	434.662
Inrichting schatkamer	26.713	0	0	26.713
Huurdersinvesteringen	708.816	0	0	708.816
Totaal	4.149.425	90.047	755	4.238.717

		AFSCHRIJVINGEN			BOEKWAARDE	
Afschr. %	t/m 2019	2020	Desinvesteringen 2020	t/m 2020	Balans 31-12-2020	
10	262.820	610	0	263.430	6.050	
20	25.802	0	0	25.802	0	
20	7.548	0	0	7.548	0	
20	627.526	23.021	270	650.277	87.211	
33,33	63.544	1.607	0	65.151	1.906	
6,67	1.564.188	4.994	0	1.569.182	22.858	
20	99.546	5.048	0	104.594	22.719	
10	98.745	0	0	98.745	0	
20	118.051	217	0	118.268	676	
10	8.874	772	0	9.646	1.256	
15	1.238	1.981	0	3.219	9.988	
10	424.876	1.082	0	425.958	8.704	
10/20	26.713	0	0	26.713	0	
6,67	543.433	47.254	0	590.687	118.129	
	3.872.904	86.586	270	3.959.220	279.497	

7.9 Toelichting BBV en ratio's – kengetallen

7.9.1 Verslaglegging

In de Gemeenschappelijke Regeling HCL zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de begroting, de meerjarenraming en de jaarstukken. De Wet Gemeenschappelijke Regelingen (GR) en de Gemeentewet (GW) schrijven voor dat iedere gemeenschappelijke regeling begrotings- en verantwoordingsstukken opstelt conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit besluit is ook van toepassing op het HCL. Het HCL voert één programma uit; er is geen nadere onderverdeling in deelprogramma's.

7.9.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het HCL heeft tot doel "de belangen van de minister en de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen". Voor de bekostiging van de uitvoering van deze taken is het HCL nagenoeg geheel afhankelijk van de deelnemers.

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het HCL in staat is middelen vrij te maken om substantiële financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit aanpassing van het beleid vereist.

Een risico is de kans op het optreden van een onvoorziene positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang.

Het weerstandsvermogen heeft betrekking op de relatie tussen enerzijds weerstandscapaciteit oftewel financiële positie (liquiditeit en solvabiliteit) en anderzijds de niet voorzienbare risico's welke van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

De weerstandscapaciteit oftewel financiële positie (liquiditeit en solvabiliteit) wordt in belangrijke mate beïnvloed door de statuten (GR HCL art 22, lid 2), waarin is opgenomen dat de algemene (overige) reserves in enig jaar niet meer dan 10% van de gezamenlijke bijdragen mag bedragen.

Risico's die van invloed kunnen zijn op de toekomstige financiële positie / weerstandsvermogen zijn:

- Vertraging in de besluitvorming op bestuurlijk niveau;
- Sociaaleconomische ontwikkelingen die gevolgen hebben op subsidies;
- Wijziging in de hoogte van de bijdrage door de deelnemers;
- Wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling;
- cao-aanpassingen;
- WW-verplichtingen.

Het BBV kent een verplichte set van financiële ratio's en kengetallen. Naast deze ratio's en kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van deze ratio's en kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen. Het betreft de volgende ratio's en kengetallen:

- liquiditeitsratio;
- solvabiliteitsratio;
- netto-schuldquote;
- EMU-saldo;
- structurele exploitatieruimte.

Voor een overzicht van de ratio's / kengetallen met bijbehorende toelichting, zie punt 7.9.9 van de onderhavige paragraaf 'toelichting BBV'.

7.9.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De Maastrichtse locatie van het HCL is gehuisvest in een rijksmonumentaal gebouw, welke zij huurt van Rijksvastgoed. Het gebouw is niet in eigendom, maar sinds 1 januari 2019 komt het volledige onderhoud van het pand voor rekening van het HCL, waartoe zij vanuit het Rijk een jaarlijkse vergoeding ontvangt. Ten behoeve van het uitvoeren van het onderhoud is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld.

7.9.4 Financiering

Door de invoering van het schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht hun (tijdelijk) overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Per 31 december 2020 wordt een bedrag van € 4.102.525 aangehouden bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag (het bedrag dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden) bedraagt € 250.000.

7.9.5 Bedrijfsvoering

Aan het hoofd van het openbaar lichaam HCL staat het algemeen bestuur. De voorzitter en twee leden van het algemeen bestuur hebben zitting in het dagelijks bestuur. De ambtelijke leiding van het HCL is belegd bij een door het algemeen bestuur benoemde algemeen directeur.

Het HCL kent drie afdelingen (Publiek en Dienstverlening, Archieven en Collecties, en Bedrijfsvoering) die tezamen één programma verzorgen: de uitvoering van de archiefwet voor de deelnemers in de GR. De organisatie heeft één managementteam, dat direct leiding geeft aan alle medewerkers en vrijwilligers. Er is sprake van beperkte mate van budgetverdeling met bijbehorende financiële mandaten.

7.9.6 Rechtmatigheid

In de Gemeenschappelijke Regeling HCL (GR HCL artikel 21) is opgenomen dat jaarlijks een jaarrekening wordt opgesteld met een verklaring omtrent getrouwheid en rechtmatigheid, afgegeven door een accountant.

Het gaat hierbij om de rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole, waarbij moet worden vastgesteld dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit blijft beperkt tot handelingen waaruit financiële gevolgen voortkomen. Behalve een oordeel over de getrouwheid, wordt ook een expliciet oordeel gevraagd over rechtmatigheid. In het kort gezegd betekent dit dus dat de accountant een oordeel wordt gevraagd of gewerkt is volgens vastgestelde afspraken en regelgeving.

7.9.7 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het RHCL een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een financieel belang is sprake bij het ter beschikking stellen van een bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is aanwezig bij zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het RHCL heeft geen verbonden partij.

7.9.8 Vennootschapsbelasting

Bij brief d.d. 16 september 2020 is door de Belastingdienst Grote Ondernemingen / Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen vastgesteld dat de GR HCL niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting.

7.9.9 Overzicht ratio's / kengetallen

Onderstaand het overzicht van ratio's / kengetallen:

	Realisatie ult 2020	Begroting ult 2019	Realisatie ult 2019
Liquiditeit	4,55	3,83	6,93
Solvabiliteit	0,20	0,45	0,25
Netto schuldquote	< 0	< 0	< 0
EMU-saldo (x €1.000)	917	-19	1.104
Structurele exploitatieruimte	0	0	0

Liquiditeit

De liquiditeitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is (voor de korte termijn) aan haar financiële verplichtingen te voldoen en hangt samen met de beschikbaarheid van afdoende vlottende middelen (vlottende activa) om aan de kortlopende verplichtingen (vlottende passiva) te voldoen en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal of ratio.

- De liquiditeitsratio wordt als volgt berekend: $\text{Vlottende activa} \div \text{Vlottende passiva}$.
- De liquiditeitspositie wordt als gezond beoordeeld bij een liquiditeitsratio van > 1 .

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is (voor de langere termijn) aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. De VNG gaat uit van een norm van minimaal 20%. Hierbij geldt dus hoe hoger hoe beter. Bij de beoordeling van dit kengetal/ratio moet in ogenschouw worden genomen, dat het RHCL een gemeenschappelijke regeling is en sinds de oprichting een maximale reserve van 10% mag hebben.

- De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend: $\text{Eigen vermogen} \div \text{Totaal vermogen}$.
- De solvabiliteitspositie wordt als gezond beoordeeld bij een solvabiliteitsratio van > 0 .

Netto schuldquote / netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de organisatie ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaat uit van een norm van maximaal 130%. Hierbij geldt dus hoe lager hoe beter.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is een weergave van het vorderingensaldo en geeft weer het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van de organisatie, berekend op transactiebasis.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, te delen door de totale baten. Met behulp van dit kengetal kan worden beoordeeld in welke mate sprake is van een begrotingsevenwicht.

7.10 Accountantsverklaring

In Confidence Consultants

Aan het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Historisch Centrum Limburg
St. Pieterstraat 7
6211 JM Maastricht

In Confidence Consultants
Bovenstebosch 18
6228 SJ Maastricht

Telefoon +31 (0)43-3521600
Fax +31 (0)43-3521664
E-mail ic2@xs4all.nl

ACCOUNTANTSVERKLARING

A. Verklaring over de in het verslagjaar opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de GR Historisch Centrum Limburg te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de GR Historisch Centrum Limburg per 31 december 2020 en van het resultaat en de kasstromen over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de exploitatierekening over 2020;
3. het kasstroomoverzicht over 2020;
4. de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor de financiële verslaggeving en overige toelichtingen betreffende de balans per 31 december 2020 en de exploitatierekening over 2020, waaronder het mutatieoverzicht eigen vermogen 2020.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de GR Historisch Centrum Limburg zoals vereist in de Wet toezicht accountants bij assurance-opdrachten (Vio) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen ander informatie.

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en WNT is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW, WNT en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en WNT.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de GR Historisch Centrum Limburg in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de GR Historisch Centrum Limburg te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de GR Historisch Centrum Limburg haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Maastricht, 1 april 2021

J.J.M. Kasperski RA

8 Bestuur

8.1 ANBI

De Gemeenschappelijke Regeling Historisch Centrum Limburg (GR HCL 2019) is een openbaar lichaam. Het HCL staat onder de naam Regionaal Historisch Centrum Limburg geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Volgens de per 1 januari 2015 geldende nieuwe voorwaarden voor een ANBI instelling publiceren wij onderstaand de benodigde gegevens.

Regionaal Historisch Centrum Limburg

fiscaal nummer : 814029450

8.2 Bestuur en directie

Dagelijks bestuur

Namens het Rijk:

J.W. (Joke) Kersten (voorzitter, tot 6 augustus 2020)

M.L.L. (Mathieu) Segers (voorzitter, vanaf 27 november 2020)

Namens de Gemeente Maastricht:

J.J.M. (John) Aarts (tevens vice-voorzitter)

Namens de Gemeente Heerlen:

J.M.M. (Jordy) Clemens (vanaf 10 juni 2020)

Algemeen Bestuur (bestuurszetels GR RHCL 6)

Namens het Rijk:

J.W. (Joke) Kersten (voorzitter, tot 6 augustus 2020)

M.L. (Marens) Engelhard (tot 24 april 2020)

M.L.L. (Mathieu) Segers (vanaf 24 april 2020)

Namens de Gemeente Maastricht:

J.J.M. (John) Aarts

J.M. (Jim) Janssen

Namens de Gemeente Heerlen:

J.M.M. (Jordy) Clemens (vanaf 1 januari 2020)

A. (Adriane) Keulen (vanaf 1 januari 2020)

Directie

L. (Lita) Wiggers

Hoofd Bedrijfsvoering / Plaatsvervangend directeur

J. (Jeroen) Bregman

De directeur HCL, Lita Wiggers, is gevolmachtigde namens het bestuur HCL en vertegenwoordigt het HCL naar externe relaties in binnen- en buitenland.

Vergaderingen en besluiten

Op 6 augustus overleed na een lang ziekbed Joke Kersten, bestuursvoorzitter van de GR HCL. Onder haar hoede heeft het bestuur van het HCL vele jaren prettige vergaderingen gehad. Haar rol als voorzitter is nog in het verslagjaar overgenomen door Mathieu Segers.

In maart heeft een kennismakingsgesprek plaatsgevonden tussen de wethouders van Heerlen en de directeur.

Het Algemeen Bestuur heeft in het verslagjaar drie keer vergaderd. Het Dagelijks Bestuur heeft in het verslagjaar aanvullend één keer vergaderd. Vanwege de coronapandemie hebben alle vergaderingen digitaal plaatsgevonden. In 2020 heeft het bestuur zich onder andere gebogen over het volgende:

- Met de toetreding van de gemeente Heerlen tot de GR HCL is het bestuur opnieuw samengesteld en in de bestuursvergadering van 10 juni 2020 benoemd en geïnstalleerd.
- Het Meerjarenbeleidsplan 2021-2024, getiteld 'Sterk in de toekomst van het verleden', is vastgesteld.
- Gesprekken inzake een mogelijke herijking van de samenwerkingsrelatie met de Provincie en de Stichting Sociaal Historisch Centrum Limburg zijn gaande en worden in 2021 gecontinueerd.
- Afstemming met het ministerie van OCW inzake een mogelijke herziening van de Rijkswis op de RHC's heeft op diverse momenten plaatsgevonden, en wordt in 2021 gecontinueerd.
- Het bestuur heeft ingestemd met continuering van het project Atelier Materiële Voorbereiding, in opdracht van het Nationaal Archief, voor een periode van 7 jaar. De tien behoudsmedewerkers die bij het project betrokken zijn zullen per 1 januari 2021 bij het HCL in dienst treden.
- Er is een DVO met het Waterschap Limburg afgesloten. Als onderdeel van de DVO is ruim 200 meter archief overgebracht naar de archiefbewaarplaats van het HCL in Maastricht
- Het HCL heeft in 2020 haar positie met betrekking tot de vennootschapsbelasting afgestemd met de Belastingdienst. Deze afstemming heeft verder geen financiële implicaties.

In het verslagjaar is intensief bestuurlijk overleg gevoerd met de Provincie Limburg. Het voornemen van de provincie tot heroverweging van de overeenkomst met het HCL heeft in verslagjaar nog geen vervolg gekregen.

In het verslagjaar zijn een 4-tal bijeenkomsten geweest voor de Rijksbestuurders en de afgevaardigden van de Minister. Tijdens deze bijeenkomsten is met name de voortgang op het proces van de voornemens tot uittreden uit de Gemeenschappelijke Regeling en de nieuwe bestuurlijke wettelijke structuur die dan volgt, onderwerp van gesprek geweest.

Vertegenwoordiging door de directeur namens HCL in 2020

- Adviseur Bestuur Coöperatie Erfgoed Limburg
- Adviseur Stichting Limburgse Oorkonden
- Voorzitter Kring van Archivarissen Limburg (KVAL)
- Lid van het Bestuur Dr. P.J.M.G. Janssens Stichting
- Lid van het Algemeen Bestuur van het Algemeen Nederlands Verbond (ANV) Nederland - Vlaanderen
- Lid van de Limburgse provinciale Adviescommissie voor digitaal erfgoed
- Lid van de commissie landschapsgeschiedenis van het LGOG
- Lid van de Niederrhein Akademie
- Convent van directeuren (Rijks –) RHC's in Nederland
- Lid van de Leitungskreis voor het internationaal archiefsymposium /archiefdiensten in de Euregio
- Lid van ICARUS (Europese archiefsamenwerking)
- Lid van de International Council of Archives

8.3 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT maximeert de bezoldiging van topfunctionarissen en bestuurders. Voor 2020 bedraagt het WNT-maximum voor topfunctionarissen €201.000 en voor bestuurders €30.150 (voorzitter) dan wel €20.100 (leden). Het beloningsbeleid van het HCL voldoet aan de wet normering topinkomens.

Bestuur

Bestuursleden benoemd in de GR HCL ontvangen voor de uitoefening van hun functie geen beloning. Onkosten die door bestuursleden worden gemaakt worden vergoed en er wordt een vacatiegeld uitgekeerd. Aan mevr. Joke Kersten werd als voorzitter van het bestuur in 2020 €210 aan reis- en onkostenvergoeding betaald. De overige bestuursleden ontvingen noch vacatiegeld, noch een reis- en onkostenvergoeding.

Directie

Het HCL personeel en de directeur worden betaald volgens de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO). De directeur, in dienst sedert 1 april 2010 met een fulltime dienstverband, is ingeschaald conform het functieboek HCL op functieschaal 15 cao SGO. De totale bezoldiging van de directeur, inclusief IKB, belastbare onkostenvergoedingen, wettelijke werkgeverslasten en door de werkgever betaalde pensioenpremies bleef bij deze inschaling onder de WNT-maximum norm en voldoet daarmee aan de WNT. Er worden geen aanvullende structurele vergoedingen of bezoldigingen verstrekt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden gemeld, of die in eerder jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

8.4 Medezeggenschap

De samenstelling van de ondernemingsraad (OR) was bij aanvang van het verslagjaar als volgt:

- R. Hackeng (voorzitter)
- H. Welters (secretaris)
- J. Nijssen (lid)
- K. Hermans (lid)

De OR is in het verslagjaar 6 keer met de WOR-bestuurder (directeur) van het HCL bij elkaar gekomen. Belangrijke gespreksonderwerpen waren de gezamenlijke opzet en uitvoering van het MTO, de totstandkoming van het intranet en het meerjarenbeleidsplan, de wijziging van de werving- en selectieregeling, de voorbereiding van de invoering van Het Goede Gesprek als systematiek voor functionerings- en beoordelingsgesprekken, de voortgang van de integratie van locatie Heerlen binnen het HCL, en de continuering van het project Atelier Materiële Voorbereiding binnen eigen organisatie.

De OR is op basis van haar instemmingsrecht betrokken geweest bij zowel opzet, handhaving als evaluatie van de in het kader van Covid-19 genomen maatregelen. Door de WOR bestuurder zijn daartoe diverse advies- en instemmingsaanvragen bij de OR neergelegd, en door de OR vervolgens afgehandeld. De afstemming verliep daarbij goed en constructief.

Op 27 oktober is een nieuwe OR gekozen. Er hadden zich daartoe drie kandidaten beschikbaar gesteld, twee afgevaardigden van de locatie Maastricht en één afgevaardigde van de locatie Heerlen. Deze samenstelling van afgevaardigden werd van het begin af aan nagestreefd.

Op 3 november is de ondernemingsraad in een gezamenlijke overlegvergadering van de oude OR, de nieuwe OR en de WOR-bestuurder geïnstalleerd. Hiermee werd de samenstelling van de ondernemingsraad aan het eind van het verslagjaar als volgt:

- G. van den Boorn-Baltis (voorzitter)
- A. Reuling (secretaris)
- K. Hermans (lid, herbenoemd)

Bord bij bezoekersingang locatie Maastricht

9 Colofon

Illustratieverantwoording

Alle illustraties zijn afkomstig uit de collecties van het Historisch Centrum Limburg. De beschrijvingen zijn te vinden bij iedere foto.

Pagina	Auteur	ID
Voorblad	Axel Steen	Collectie 328-102, nr. 3
7	Onbekend	Eigen collectie, ongenummerd
13	Job Nijssen	Eigen collectie, ongenummerd
15	Geen (scan)	Archief 09.008, inv. nr. 8070
20	Guusje van den Boorn-Baltis	Eigen collectie, ongenummerd
24	Ruud Straatman	Eigen collectie, ongenummerd
25	Geen (scan)	Archief 16.0514, inv. nr. 44
26	Naseman (N.01)	Fotocollectie GAM, nr. 30725
27	Tim Sijbers	HCL corona-archief, corona-0035
28	Philippe van Gulpen	Collectie van der Noordaa, CVDN 82
29	Onbekend	Eigen collectie, ongenummerd
31	Ron Wiersma	Eigen collectie, ongenummerd
51	Onbekend	Archief 20.091B, inv. nrs. 742 & 743
63	Guy Jaegers	Eigen collectie, ongenummerd

Dit jaarverslag is samengesteld uit bijdragen van alle medewerkers van het HCL.

Copyright © 2021 Historisch Centrum Limburg

Eindredactie: Lita Wiggers & Job Nijssen

Vormgeving & Lay-out: Job Nijssen

10 Feiten en cijfers

Financieel *		2020	2019	2018	2017
BALANS					
Activa	Vaste activa	279	277	300	349
	Vlottende activa	5.557	4.051	2.054	7.658
		5.836	4.328	2.354	8.007
Passiva	Eigen vermogen	1.157	1.086	957	822
	Voorzieningen	3.357	2.507	675	6.427
	Schulden op lange termijn	100	150	200	250
	Schulden op korte termijn	1.222	585	522	508
		5.836	4.328	2.354	8.007
EXPLOITATIE					
Baten	Algemene baten				
	- Bijdragen deelnemers	4.754	3.872	4.455	4.374
	Directe baten	1.250	933	923	843
	Overige baten	51	87	51	51
		6.055	4.892	5.429	5.268
Lasten	Personele lasten	3.171	2.341	2.269	2.087
	Huisvestingslasten	1.359	949	1.200	1.183
	Directe materiële lasten	82	92	68	79
	Organisatie- en overhead	363	302	348	330
	Kapitaalslasten	91	83	84	89
	Overige lasten	1.048	1.043	1.344	1.362
		6.114	4.810	5.313	5.130
Exploitatiesaldo vóór bijzondere resultaten		-/- 59	82	116	138
Bij: bijzondere resultaten		0	0	0	0
Exploitatiesaldo vóór bestemming		-/- 59	82	116	138
Exploitatiesaldo ná bestemming		0	0	0	0
*Alle bedragen x €1.000					
RATIO's					
Liquiditeit		4,55	6,93	3,93	15,07
Solvabiliteit		0,20	0,25	0,41	0,10
Netto schuldquote		< 0	< 0	< 0	< 0
EMU-saldo (x €1.000)		959	1.104	95	124
Structurele exploitatieruimte		0	0	0	0

Bijlage

Overzicht DVO-partners

In onderstaand overzicht is te zien met welke organisaties en instanties het HCL een dienstverlenings-overeenkomst (DVO) heeft.

Gemeente Beekdaelen
Gemeente Brunssum
Gemeente Eijsden- Margraten
Gemeente Gulpen-Wittem
Gemeente Landgraaf
Gemeente Meerssen
Gemeente Simpelveld
Gemeente Vaals
Gemeente Valkenburg aan de Geul
Gemeente Voerendaal

Gemeenschappelijke Regeling Gegevenshuis
Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg
Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL
Gemeenschappelijke Regeling ISD Kompas
Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg
Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg

Provincie Limburg
Waterschap Limburg

Overzicht OvO-partners

In onderstaand overzicht is te zien met welke organisaties en instanties het HCL een Overeenkomst voor het leveren van Diensten (OvO) heeft.

Gemeente Beek
GR Servicecentrum MER.
GR Stadsregio Parkstad Limburg